Масса 'а мехкий пролетареш, вiашагlкхета!

Серлo

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера денз • [illegible] 1975 шу. • № 10 ([illegible]). • Мах 2 кап.

Нохч-Гlалгlай гlишлойаьлча управлене СМУ-8 комсомольцашна хаьржинчех чlогlа лоархlаша снйдешн к комсомолка, штукатур-маляр Харло Валентина Константиновна. Грозненски профессионально-технически училище чекх а яьккха юкхьанца иэ балха еача кана атта дацар кьонача йоlа деша агlаш шо теоретически lомадьр практически балхана дуьза. Мархьал, кlар, цунах тоха басар.., цу деррнгие боьрам, ковчая ха дезар.

Шийна на хоьр хьяккхашта дlалоаттар цу балха дикагlа опыт йолла болхлоцька. Цер хьалхадаьккхар хьаlомалора, теореша вlаши нийслора. Иэ ха дlаяхай. Ялх шу да иэ цига балха йола.

Хlинэ дика производствени толамаш доахаша ший опыт дог раьба долаш къонахарие дlалуше хьайоитlа иэ. Ше санна боле дика гlишлонхой хьалххебьб по. Хlана кхоалагlча разряда штукатур йолаш къахьегаш я иэ. Юкьера лаьрхlача хlара сменагlа нормаш 130 — 140 процент кхочашъю цо. Цудухьа ший пхе шера задани кхочаш а яь кердача пятилетка чотах къахьегаш я иэ.

Ше комсомолка хилараx тарра общественни вахаре а хьнаре дакъа лоацаш я Валентина. Бригада дикагlйола агитатор лоархlаш я комсомолка. Гlишлонхой салоlаш болча хьна кердa журналаш, газеташ дешаш каст-каста го йиш я иэ.

Хьинаре къа а хьегаш цо даьхача толамий дакха мах баьб. Дукха Сийлен грамоташ, ахчан премеш тийнхай цунна, къахьегама книжка тlа дlа а яздаш баркалаш яьхад.

СУРТ ТlА: штукатур, комсомолка В. Харло.

И. ПЛИЕВА текстн сурта.

ШЕРАГIА ЙОАРЖАЕ ЯХЬ

ДУКХАГIА ЙОАККХАРГЬЯ ПРОДУКЦИ, ЛАКХЪЕРГЬЯ ЦУН ДИКАЛ

КПСС Центральни Комитета декабрьски Пленуме решенешта, КПСС ЦК-ас партега, советски халкъага лаьча Кхайкарама, 1975 шера халкъбоахама план хинаа хьалха кхочашдари нlесагlа пятилетка тоалие чакхъяккхари дукха промышленноста, гlишлойъера, транспорта болхлоша леланча Ерригсоюзни социалистически яхь хьахъьянорий КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК цохана юкъ а лун, [illegible] шера [illegible], [illegible] техникни нарагlдаьлнорий снхагlа производство юкъехьлахьара, [illegible] толамагlа йола продукци дукхагlа хьайтара дади тlа 1975 шера укх тайпара встречни план тlаlа Н. А. Анисимова цlерагlча Новогрозненски нефтядьтта чакхдоахача завода коллектив:

продукцеи реализаци [illegible] боарам 820 эзар сома лакхбоа тlеххьарча шера программа хинна хьалха кхочашъеи;

1975 шера планица нийсдача дукхагlа хьаде: каталитически крекинга бензин — 3000 тонн; алкилированс бензин — 2000 тонн; катализатор — 200 тонн;

производства технически органически товара, энергоресурсаш реагенташ кхоера четах планнa совгlа 100 эзар сома пайда бала;

отдадьча боараммa совгlа энергоресурсаш кхоеага нlаматlехьдахка: lы — цхьа процент, электрически энерги — цхьа процент, йолге хlана — цхьа проценти ах проценти;

[illegible] 450 эзар сома экономически эффект лун йола рационализаторска предложенеш [illegible] отъекзьа;

практикача продукцеи дикал толея цхьан продуктана [illegible] йола дукагlа [illegible];

[illegible] 60 квартира йола цуlо [illegible];

[illegible] техникана [illegible] кердагlа кхагlдуаларам производствана юкъеххахьара ГрозНИИ-ца договор де;

производствени дешар хьехача курсашка 800 болхлочун 80 инженерно - технически болхлочуни гоншал лакхъа.

ВСТРЕЧНИ ПЛАН ЗАВОДА КОЛЛЕКТИВА ЮКЪАРЧА СОБРАНЕ ИИЙЦА А ИИЙЦА ТIАИЙЦАЙ.

1975 ШЕРАРА «АЛХАНЧУРТСКИЙ» СОВХОЗА КОЛЛЕКТИВА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

Пятилетка укх къоастамбеча шера тlа откормочни совхозе къахьегархоша, тlаьхьа декхараш кхочеш а дина, доьхьарий боа чlогагlьяьй, дукх дукхагlа хьаьхкад. Из тlара боа хьайтад планагlа 1100 тонн дехха лаьрхlа хинача метте пачхьалхана 1186 тонн из дехха.

Яхьера хьоккхамаш эгара дикагlа да чуоттадаь доахан кхоабача, опыт йолча механизатора М. Дарсигова кулгалдеча комплекси бригада. Тlаьгlертта къахьегаро толам бохкийтаб. Къалхалаттарашка шера планагlа 230 тонн кхетийта дезача метте 344 тонн дулха тlаьккхетийтад. Бригада дулха комбинате дlачудениад дийна долаш эзача хlаранех 370 килограмм хулаш дола доахан. Из ба боахане эгара дикагlбола хьоккхам.

Пятилетка чакхйоалача шера тlагlертта къахьега дезаргда. КПСС ЦК-ас партега, советски халкъага даь Кхайкарам дег тlара къоабаден хьал а даьца, лаьтта леладарен хьайбаш леладарен гlулакх дlахо дегlадоалоле лаьрхlад совхоза коллективо. Йоккхий, хlана а найка эшаза резерваш йолаш я цу гlулакха.

ДЕКХАР ТIАЭЦ ОАХА 1975 ШЕРА 1250 ТОНН — СОАХКАРЧУЛ 140 ТОНН ДУКХАГIА ДУЛХ ДАККХЕИ ПАЧЧАХЬАЛККЕНГА 1250 ТОНН — 1974 ШЕРАРЧУЛ 74 ТОНН ДУКХАГIА ИЗ ДОХКЕЙ.

Къастта уйла тlайоахийтарга пачхьалахенна дlатеначa продукце дикал дlахо лакхьара, из декхарга дlайоахa [illegible] ламбора, боахамa [illegible] чlогагlьяра.

Лаьрхlар кхоачашдара хьайбаш леладераша lалаьмдергда чуоттадаьча хьайбашта денен бейсахенен дlахо дулх дукхагlа тlадеттадолийтаргa. Денен бейсахенен доазлена тlадеттаьу дулх—500, хьаккарчашта тlадеттаьур—470 граммага дlакхоачаде лаьрхlад. Дlачуйлуш долча хlара бежана доаал—500, хьакхий —130 килограмм хургда.

Тlаййла декхарaш толаме кхоачашдента lалаьмдара хьахдаха хлоада гlулакх хан кийчдaьд. Керттера [illegible] — доакъара боли дlахо чlогlхьетта lалаьмдар, боахане мел оа тlеххичача доакъарий запасаш оlашагlтохap. 12 ЭЗАР ТОНН — 1974 ШЕРАРЧУЛ ЦКЪАН АХАЗЗЕИ ХIАНА ДАККХАЦ АЬННА ДУКХАГIА ЯЛАТ ДАККХА ДЕКХАР ОТТАДАЬД ЛАЬТТА ЛЕЛАДЕРАША ШОАШТА ХЬАЛХАШКА. СЕНАЖ 4200 ТОНН—СОАХКА АЬХКИ ЕЛЛАЧУЛ 400 ТОНН ДУКХАГIА КИИЧЪЕ. АРГIАШ А ДАЬ ДIАОТТАЕРГЬЯ ОАХА 1500 ТОНН ЙОЛ — СОАХКАРЧУЛ ЦКЪАН АХАЗЗЕИ ДУКХАГIА. 23 ЭЗАР ТОНН ЙОЛЛА ЛАЬРХIАД СИЛОС.

Ялата доакъарени дукхагlа даха лаьрхlад лаьтта леладара культура дlахо лакхьара, агротехника органькха тоалара, кхашкарe хьувкъам лакхбарa четах.

СОВХОЗА КОЛЛЕКТИВА ЮКЪАРЧА СОБРАНЕ ДИИЦА А ДИИЦА ТIАИИЦАД СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ.

КПСС ОБКОМЕ, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ, ОБЛАСОВПРОФЕ

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШ

1974 шера ялат дукхагlа декхари кийчдари духьа, ка боля ялаташ чуцара балхаш толаме чакхдахар духьа районаша, колхозаша, совхозаша, отделенеша, бригадаша, колхозхоша, совхозий болхлоша лелаьча социалистически яхье итогашка хьежай КПСС обкома бюро, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совет, облсовпроф.

1974 шера ялат дукхагlа декхари кийчдари духьа, ка бола ялаташи ялата-бобовн культурайн чуцара балхаш толаме чакхдахар духьа лелаьча социалистически яхье котъьяннарг лаьрхlай Ачхой-Мартановски район (КПСС райкома секретарь нох. А. И. Ворошин, райисполкома председатель нох. М. М. Керимов, районим юрта боахама управлене начальник нох. Ш. Ю. Бултаев, юртбоахама продукташ эзарея [illegible] лешашка хьожа района керттера пачхьалкхен инспектор нох. Д. И. Диднев).

Ялат кийчдара халкъбоахама план 149 процент кхочашъяьй районо, планагlа 5.700 а социалистически декхарагlа 6000 а тонн доха лаьрхlа хинна ялат 8514 тонн дежан пачхьалкхенга. Юкъера лаьрхlача хlара гектара тlара 24,3 центнер даьккхад ялат, тlайнача декхарагlа дьахха лаьрхlача 22,4 центнера меттел.

Толамаш дахарах Ачхой-Мартановски района хьожаьй КПСС обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета, облсовпрофа карара кара тела Ше байракх а Сийлен грамота а. Хlаьта шитта 1000 сома ахчан преми а.

Белгалдаьккхад ничахьаьд кхенга ялат долха аьнна тlайна хинна социалистически декхараш кхочашдара Шалински, Грозненски, Урус-Мартановски, Шелковской районаша болх дика баь хилар.

КПСС обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа Сийлен грамотен 500 сома ахчан премии хьожаьй Гудермесски районерча «Дружба» яхача совхозни Шалински районерча ХХ партсъезда цlерагlча [illegible].

Хlараьена 300 сом ахчан преми а йолаш КПСС обкома, Министрий Совета, облсовпрофа Сийлен грамота еннай Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза 1-ча отделене тракторно-полеводчески бригадана, Грозненски района «Загорский» совхозера тракторно-полеводчески бригадана, Наурски района «Россия» яхача колхоза № 3 йолча тракторно-полеводчески бригадана.

Аргlанна йоашаш йохка лаьрхlад комбайнерашка — ялаташ чуцаьча лелаьча социалистически яхье котбаьннаршна: «Жигули» яха автомашин — Баркалов Михаил Федоровичага, Наурски района Ленина цlерагlча колхоза комбайнерага; «Запорожец» яха автомашин — Попов Николай Леонтьевичага, Суйженски района «Победа» яхача колхоза комбайнерага; улгуь коляска йоалла йоккха мотоцикл — Хамидов Iайсайга, Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоза комбайнерага.

Нохч-Гlалгlай АССР финансай министерство декхарийла я бюджете планал совгlа юкедисача ахчан чотах республиканск бюджетера районашта 1974 шера ялат а ха болча ялатийн ялата-бобовн культураш а чуцачен кийчъенен лелаьча социалистически яхье котбаьннаршта совгlат дара 3,5 эзар сом хьожаде.

ЯХЬЕ ХЬАЛХЛЕ ЯЬККХАРАШТА—СОВГIАТАШ

1974 шера хьажкlаш дуга дукхагlа декхари кийчдари духьа лелаьча социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхача районашта, колхозашта, совхозашта, звенонта карара кара тела Ше байракх, Сийлен грамоташ, премеш елла яьккхад.

1974 шера хьажкlаш дуга дукхагlа декхари кийчдари духьа районаша, колхозаша, совхозаша, звеньяша, промышленни предприятешен организацешен лелаьча социалистически яхье итогашка а хьежа КПСС обкоме бюрос, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Советe, облсовпрофо сецам бу:

Хьажкlаша чуген декхара лелаеча социалистически яхьа условеш республика районаша кхочаш иа яр баьхьа долаш района лаш 3 эзар сом ахчан преми а йолаш йола КПСС обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета, облсовпрофа карара кара тела Ше байракх.

Республиканска социалистически яхье котъьяннаргаш а лаьрхlа, КПСС обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета, облсовпрофа Сийлен грамота лойла уж коллективашта, царга йолла грузовой автомашинаш а хьожаеш:

485 гектарах хlараие тlара планагlа 35 а социалистически декхарагlа 40 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте фуальаьтача хьажкlай 52 центнер яьккхача Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза:

945 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 35 а центнер дуга юкха лаьрхlа хиначa метте 46,2 центнер дуга яьккхача Гудермесски района «Гудермесский» совхоза.

Ялатийна лаьрхlача хьажкlай лакха хьувкъам кхебара гlулакха болх дика баь хилар белгалдаьккхад Шалински района Ленина цlерагlчен ХХ партсъезда цlерагlчен колхоза, дуга хьувкъам лакха кхебара гlулакха Гудермесски района «40 лет Октября» яхача колхозо.

Ялатийна лаьрхlа дlайийнача хьажкlай лакха хьувкъам кхебара лелаьча социалистически яхье котъьяннаргаш а лаьрхlа совгlаташ дlайнад механизированни звенонта:

КПСС обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета, облсовпрофа Сийлен грамота яхье хьалхара моттиг яьккхача, 151 гектарах хlара гектара тlара планагlа 35 а социалистически декхарагlа 60 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 63 центнер яьккхача Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхозерча звеное (звеньевой нох. Л. Н. Лебеденко). «Доцо хьажкlа» яха памятни приз лойла звенона, аргlанна йоашаш «Жигули» яха автомобиль йожийла цуна.

Совхозий республиканска объединене а юрта боахамен заготовкайи болхлойн гlулакхерча цьхен профсоюза обкоме а Сийлен грамота — цолагlа ши моттиг яьккхача звенонта, аргlанна йоашаш царга «Жигули» яха автомобилаш а йохкаргйолаш: 176 гектарах хlараие тlара планагlа 30, а социалистически декхарагlа 55 а центнер юкха лаьрхlа хиина, ча метте 57,4 центнер яьккхача Шалински района «Джалка» яхача совхозерча звенона (звеньевой нох. Х. Абдулмежидов); 200 гектарах хlараие тlара планагlа 28 а социалистически декхарагlа 54 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 56,2 центнер яьккхача Грозненски района «Атагинский» совхозерча звенона (звеньевой нох. Ш. Гайтамиров).

[illegible] республиканск производствени объединене а юрта боахамен заготовкайн болхлойн гlулакхерча цьхен профсоюза обкома а Сийлен грамота — хоалагlа моттиг яьккхача, 150 гектарах хlараие тlара планагlа 27 а социалистически декхарагlа 40 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 55 центнер яьккхача Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхозерча звенона (звеньевой нох. В. Г. Козлова). Аргlанна йоашаш звенона йохка «Москвич» яха автомобиль хьожайойла.

Дуга хьувкъам лакхбара лелаьчи [illegible] котъьяннарг а лаьрхlа совгlат долла:

КПСС обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета, облсовпрофа Сийлен грамота — 105 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 40 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 50,2 центнер дуга яьккхача Гудермесски района «40 лет Октября» яхача колхозерча звенона (звеньевой нох. С. Геримсултанов). Аргlанна йоашаш звенога йолка «Жигули» яха автомобиль хьожайойла.

Дlадахача шера хьажкlаш лелаьчен кхычен дукхача звеноша тlайна хинна социалистически декхараш кхочашдаьи хьажкlийн дуган лакха хьувкъам кхебаьа хиларга дувзаденна а дикагlа белгалбаьнача хьалхалаттарашта совгlат далар духьа а аргlанна йоашаш кхы тlа а цхьаьна автомашин е мотоцикл йохкийла хlара [illegible]:

«ЖИГУЛИ» ЯХА АВТОМОБИЛЬ

200 гектарах хlараие тlара планагlа 31 а социалистически декхарагlа 46 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 51 центнер фуальаьтача хьажкlай яьккхача Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхозерча звенога (звеньевой нох. Л. Захаев);

170 гектарах хlараие тlара планагlа 27 а социалистически декхарагlа 45 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 52 центнер яьккхача Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхозерча звенога (звеньевой нох. Ю. А. Гелесханов);

159 гектарах хlараие тlара планагlа 28 а социалистически декхарагlа 30 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 58,8 центнер хьажкlай яьккхача Нохч-Гlалгlай опытни юртбоахама станце опытно - производствени боахамерча звенога (звеньевой нох. В. М. Лобаев).

«МОСКВИЧ» ЯХА АВТОМОБИЛЬ

150 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 40 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 53,3 центнер хьажкlай яьккхача Шалински района В. И. Ленина цlерагlча колхозерча звенога (звеньевой нох. С. Магомадов);

250 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 40 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 52,6 центнер хьажкlай яьккхача Шалински района ХХ партсъезда цlерагlча колхозерча звенога (звеньевой нох. А. Лом-Алиев);

460 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 33 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 46,6 центнер дуга яьккхача «Гудермесский» совхозерча звенога (звеньевой нох. А. Байдулаев).

КОЛЯСКА ЙОАЛЛА М-72 ЯХА МОТОЦИКЛ

160 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 38 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 46 центнер хьажкlай яьккхача Урус-Мартановски района Мичурина цlерагlча совхозерча звенога (звеньевой нох. В. Магомадов);

150 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 43 а юкха лаьрхlа хиначa метте 46,2 центнер хьажкlай яьккхач Шалински района «Автуринский» совхозерча звенога (звеньевой нох. Х. Эрзукаев);

165 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 45 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 47,1 центнер хьажкlай яьккхача Шалински района «Джалка» яхача совхозерча звенога (звеньевой нох. М. Терлев);

170 гектарах хlараие тlара планагlа 190 а социалистически декхарагlа 220 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 259 центнер гlад а тlехьа мошача хьажкlай яьккхача Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхозерча звенога (звеньевой нох. М. Ивалов);

190 гектарах хlараие тlара планагlа 30 а социалистически декхарагlа 32 а центнер юкха лаьрхlа хиначa метте 45 центнер дуга яьккхача Гудермесски района «Гудермесский» совхозерча звенога (звеньевой нох. Б. Бериев).

ФЕРМАШКА IАЙ

Иаслагlча пятилетка тlеххьарча шера хьалхарча ах бетта баьча балха итог яьй республика колхозийн совхозийн фермашка.

Дlадахача шераца нийсдича укх шера дукха дукхагlа хьайбай продукци дlаяла езаш ба пачхьалкхенна фермай къахьегамхой.

«Халкъбоахама планаш кхочашаи тlеххоачашаи сгрьа вай» — цу денахах къахьегаш ба керда шу дlадолаьденнача хьалхарча денощ дена республика хьайбаш леладераш.

Къастта дика хьоккамаш гойташ къахьег укх кердача шера Ачхой-Мартановски, Наурски, Сунженски, Шелковской районашкарча хьайбаш леладераша. Иштта, дlадахача шера хьалхарча ах бетта дlаеннaчул ачхой-мартановцаша — 2 процент, наурцаша — 7 процент, шелковчанаша — 8 процент, сунженцаша — 11 процент дукхагlа шура дlаеннай пачхьалкхенна укх шера хьалхарча ах бетта.

Цунца цхьана, республика цхьайолча районашка дика даьгlьалийтай йоаккха шура. Из бахьан долаш Грозненски района хьайбаш леладераша — 7 процент, надтеречненцаша—9 процент, урус-мартановцаша — 8 процент кlеангагlа шура дlаелар укх шера хьалхарча ах бетта, дlадахача шера хьалхарча ах бетта дlаенначунца нийсйича. Кlеангагlа 'я малгобекцаша, шалинцаша пачхьалкхенна дlалу шура а.

Республика коа тlара оалхазараш леладераша пачхьалкхенна цхьа миллион 392 эзари фуь дlаеннад укх шера хьалхарча ах бетта. Дlадахача шера цу юкъа дlаденна хиначул 19 процент дукхагlа да уж. Дlадахача шераца нийсдича дукхха дукхагlа фуаш дlадела пачхьалкхенна Грозненски, Сунженски, Наурски районашкарча боахамаша.

КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарала жоп а луш хьайбай продукци лакхъяккхар духьа йоаржаь социалистически яхь денгара денга шерлу республика фермай къахьегамхоша юкъе.

Пхе шера план кхоачашъяьраш

Вай республикерча мехкадаьтта чакхдоахачен химически предприятешта эша тайп-тайпара приборош, запасни четхалаш, оборудовани арахеш Грозненски «Нефтехимзапчасть» яхача завода коллективо. Уж дукхагlа, дикагlа, хlалодар кlезигагlа долаш хилийтара тlагlертта къонахий лоаттабу завода болхлоша. Царех дукхачар хинах дукха хьалха кхоачашъяьй шоай пхе шера задани. Цар цlераш йоахача хоа предприяте кулгалхоша эгара хьалхарчераша цlи йоашхх слесарий - инструментальщикий вежарий Болдыреваш Александра, Сергея.

Хlандалехьа тlайоигlача пятилетка хьалхарча шера план дукха хlама иа эшашцу кхоачашъяьй слесарь - инструментальщика Болдырев Александр Анатольевичa. Иштта дика къахьегама толамаш дахар ахьа бахьан доаш дац. Ший балхах дика кхеташ йоакха опыт йолаш из иа иэ. Кхы цхьаькха я да кердача къахьегама толамашка Александр кхувлаш, ший професси «Iоатlа дукха езаш ва иэ.

Овсаре къахьегарах совгlа ше кийчъю продукци дикал тlеххьдакеш мара иа хилийтара чlоигlа къовсам лоаттабу. Цу даькъе а дика иэ йоал цун. Цхьаккха брак нийсалийтац ше кийчъеча продукцеш юкъе. Цудухьа ОТК болхлой тlахьожам боаш дlаэд слесара инструментальщикa Александр Анатольевичa кийчъяь моллагlа продукци.

Хьинаре къахьегаш вола болхло хинна иа lеча башха дика общественник а ва нох. Болдырев. Ше къахьегаш волча цехе дикагlвола агитатор лоархlаша дукхача хана дениз профсоюза цехкома председатела заместитела дохкараш цlенся дихаза кхоачашдеш хьаволгlа иэ.

Хьинаре къахьегаш Александр Анатольевича даьхача къахьегама толамий лакха мах баьб. Тийнна сийлен грамоташ, яьха баркалаш иттaш да. Завода болхлошта юкъе эгара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник, «Профессех дикагlвар» яха сийлен цlераш еннай цунна. Пятилетка кхоалагlча шера башха дика къахьегама толамаш дахарах цунна елар «1973 шера социалистически яхье котъьяннар» яха сийлен значок. Завода сийлен книжка тlа дlаязъяьй Александра цlи.

Ший къахьегама толамий балха къайленаш йоазийташ цо кийчбаь итташ болхлой ба заводе шоай хьехархочо «санна» хьинаре къахьегашн башха лака толамаш доахаш. Царех цаl ва цун воша слесарь-инструментальщик Болдырев Сергей Анатольевич. Ше лелаеча коммунистически къахьегама ударник яхача цlера сий даим лакха а лоаттадеш хlара сменагlа нормаш 140—150 процент кхоачашъеш ва иэ. Массехк бутт бизаб цо 1976 шера календарагlа къахьега. Общественни балха тlа хьинаре дакъа лаца а ха корайогlа Сергей Анатольевича. Заводa художественни самодеятельносте хьинаре дакъа лоац.

СУРТА ТIА: ремонт а яь кийчъьча газосварочни приборашка хьожаш ба участка начальник Ш. Анзоров, слесараш-инструментальщикаш вежарий Болдыреваш Александр Сергей.

И. ПЛИЕВА текстн сурта.

ДЕКХАРАШКА ХЬЕЖЖА ЛАКХЛУ БЕХКТОКХАМ А

КПСС Грозненски горкома пленумера

Укх денойшка КПСС ЦК декабрьски Пленума итогаш городской партийни организацехь декхарш дуьйцуш парте Грозненски горкома пленум хилар. Цу тӀаьхьехь доклад йир парте горкома хьалхарча секретарь Н. Я. Правенько.

КПСС ЦК декабрьски Пленуме, цига къамел даьча лоркъоста Л. И. Брежнева, СССР Лаккхечарча Совета шолагӀча сессе советски наха 1974 шера баьча балха итогаш дай, ерригача пятилетке толамца чакхъяккха къинхьегам дарде а лаьна 1975 шера лаьрхӀа хоадамболаш йола рубежаш белгальяьй.

Дукх шера мехка экономика дегӀалдара лаьчунга хьожаш, КПСС ЦК Пленуме чӀоагӀа ряьга а хиъна белгалдаьккхар, цу юкъа баьча балха керттера политически итог бӀарчча хьайпача халкъа боахам динемично дегӀабоаллабелга Ӏалашдар, коммунизма материально-технически база хьанра кхы а пхьа бокхха гӀа баьккха хилар да. Из Ӏалашеча дикка дакъа юкъедихьад Нохч-ГӀалгӀай республика столица къахьегамхоша а, йоах докладчика.

ДӀадахача шера города промышленносто планал совгӀа сиха продукци 11,9 миллион сом хинний. ХӀаьта дӀадахача дикь шера лаьрхӀачул совгӀа ехка продукци 45 миллион сомега дӀакхаьчай. Совхка пачхахьалкхен дикела Знак енай продукце 16 тайпана, кӀанз лакхера аттестаци йолаш 39 изделий аракещ города предприятеша.

Цар балха цӀенхаштта кхоачамбоацараш дале а тӀиннлоалъерраша укх шера хьалъяьй кьха болх бе йоллалийтай цхьайола лоардӀаме производственни объекташ, 106 эзар квадратни метр дола пах чубаха цӀенош, 3 школе, 500 моттига даьрхӀа поликлиника, массехк коммунальни боахама, торговле, обществени кхачан объект.

Дикха камаьхал йоллаш къахьийгар Грозненски машиностроительски узла, автотранспортни боахама предприятеша, кхыча производственни коллективаша.

1974 шера 19 предприятеш тӀакйца встречни кланаш толамца кхоачашйир. Царех я СССР 50 шу кхоача цӀерагӀа йола химкомбинат, «Электроприбор», «Нефтегазпромавтоматика» СПКБ заводаш, шейхи объединени, кхыдараш.

Цунна цхьайе долаш да кхоачамбоацараш а. Продукци йоахкара план кхоачаш ца ец № 4 йола мяьхаьш завод мера йисаще а дукхача предприятеша болх ритмично белга Ӏалашдаьвац. Нийса дац моллагӀйо таймарь ца а йолхеш кхоачаьще гӀертанга а. 68 промышленни предприятех 40-не шера Ӏалашдаьвац шоаш арахьеша продукци алсамйоаккхилга. Из бахьан укх шера дика промышленни продукци / соакхарчул 3 миллион сом кӀезигагӀа хиний.

Хьадоаккхаш дола мехкальтте кӀоаргӀлуш хилар баьхен доллаш халача кхале эттай мехкдаьтта чаккхоаккха промышленность. Пятилетка заданеш кхоачашъяра дикка тӀехьаюс моттигерча, кхачоз промышленноста предприятеш.

Укх шера городерча 15 предприяте къахьегама овсарле лакхьяра заданеш кхоачашъяьнц. Цу коллективашка дукха зехье ца йоаю, кадраш дукха дуьцалу. ХӀара шера тайп-тайпарча бахьанех 113 эзар сага-ди доалу города промышленносте, нагахьа санна наттта йоаш йола ца ахкаш кӀезигйонча кхи тӀа 10 миллион сома мехьа продукци хьехургьяр.

Кхи а дикеа дола йолаш я дукхача предприятеша арахецай продукци. Царех я кога гӀирс бу фабрика, «Терек», фирма, моттигерча промышленноста предприятеш, «Чечингушстройматериалы» объединени, кхыдараш.

Шоай предприяте продукци дикал дакхьяра лешь болчох дехьа пленуме къамел даьча А. Шерипова цӀерагӀча мехкдаьтта чакхдоахача завода оператора гӀонча йолча Л. Н. Шевцова белгалдаьккхар цу гӀуллакха бӀррегаш е кхьеттара йоахко еш бовцалга. Кийчъеш йола продукци дикагӀа хулийтилга Ӏалашде йолий хургьяц, нагахьа санна шоаш тхона доаттар белал Ленина цӀерагӀча мехкдаьтта чакхдоаккхача заводерчар тоа ца йой, ьалар во.

Хьалха санна тӀехьадух капитальни гӀишлош хьалъяр. Укх шера цу гӀуллакха хьахийноча капиталовложенеш 83,5 процент мера майда ийнобь. СМУ-8 хьад ца еш йисай «Красный молот» заводе фонтанни арматурай цехий блок, СМУ-7 А. Шерипова цӀерагӀча мехкдаьтта чакхдоаккхача заводе парафин дӀачудоттa линн. Бахача наха дӀа ца душ йисай 41 эзар квадратни метр йола цӀенош. Геттара тӀехьдаьккхад университета здание хьалъяь боахкилга.

ГӀишлошъеш заьхха санна йолаш а штурмовщина, дукхагӀйола объекташ декабре шера болх бе йоллалийташ. Объекташ хьалъеча, къаьстта укх чура тоакра ду балхаш дика чакхдахац, дукха моттигаш хул йоагӀачуа совгӀа гӀишлош материалаш дӀаухийташ.

Укх кхоачамбоацараш, планированни материально-технически Ӏалашон еча дола гӀалаташ ца лаьрхӀача, ца хален цьхха толамаш доакхагӀа хилен тарлора, нагахьа санна партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, боахама кулгалхой, парте горкоми райкомаш балха ерригача сферашка партейна стиль чӀоагӀеш, тӀадиллача гӀуллакхацара дӀаране бехктокхам айбеш, партен, правительствен, иштта шоаш тӀайнь решенеш кхоачашъяра цӀенхаштта тӀахьожам лоаттабеш тӀагӀертта болх йош хинналдара.

Цу тайпара кхоачамбоацараш да парте горкомей райкомийн балха а. 1973 шера технически прогресс сихъярен дун дарде къахьегама овсарле лакхьярен дешаш кийнадар цар, йоагӀаш йола мероприятеш а оттеш, цхьабакъда уж кхоачашъелга Ӏалашаьвац. Цудухь хӀана юкъ а цу кхоачамбоацаршта цӀенхаштта терком тӀабакийта безачь кхоачаьй уж.

Парте райкомашен коллективарча партийни организацешен социалистически яхь ӀаштӀехьйоаккхачон дун кулгалдечен дола дерриге кхоачамбоацараш дӀадаьхаза. КӀаьга болх бу къелхе датта опыт йоаржира а. ХӀаьта цу хьакъехь карагӀдьмна башха дика гӀуллакхаш дола предприятеш городе йолаш я. Царех цаӀ я шеӀнопроизводственни объединени коллектив. Кхьчар шоай балха юкъедихьача сайдаьме хургдолаш дар шоаш социалистически яхь лелаярах указай цу объединение парткома секретаро В. А. Сергиенко дийцар. Цига чӀоагӀа сий деш лелабе яхе котбьйнараш, шор доаха толамаш массанена дӀадовзийт. Цудухьа ди гӀехьа дукхагӀа хул объедииене коммунистически къахьегама ударникаш.

КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарала тӀа, 1975 шера социалистически яхь йоаржара даьча сощамеш тӀа хоадамболаш белгалдаьд КПСС ЦК декабрьски Пленума решенеш кхоачашъяра цхьакъеш, — аьлар парте Старопромысловски райкома хьалхарча секретара С. М. Магомадова, — цудухьа уж документаш укх шера чаккхаьа везача гӀуллакхий программа санна тӀанйцен районе къахьегамхоша, инженерно-технически болхлоша, гӀулакхерча наха. Пятилетка тӀехьъерча шера планашн социалистически декхараш кхоачашдара шерра организаторски массово-политически болх боаржабаь партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша. Района къахьегамхой укх шера планал совгӀа 3 миллион тергга сома мехьа продукци йоакха лаьрхӀа ба. Къахьегама совгӀаташ кийчдаь пхьаьгӀортба уж советски халкъа Сийлахь-боккхача Даьлен тӀом тӀа Котало яьккха 30 шу дузача дене а.

1975 шера заданеш кхоачашъяра къахьегамхой хьинар айдейга дукхаеча даьхье парте горкома, райкомаша, юкхьарчарча партийни организацеша беча идеологически балха формашк методаши тоаярая тайша хургла. Цудухьа цар из болх беча хана даим хьелхье лелае еа КПСС XXIV съезда решенешка. «Белоруссе партийни организацие идеологически кадраш хьахаржаро шерра кхетам баларен белхаха баьча КПСС ЦК сощамца.

Партийни организацеша, министерствай, ведомствай, предприятей кулгалхоша сихдаь чакхдаккха веза ерригача предприятешца меттел хӀара производственни участко а пятилетка чакхйоалача шерара планашн социалистически декхараш кхоачашделга Ӏалашдеш йола комплексни организационни, идеологически, экономически технически мероприятеш оттаелга. Къаьстта теркам тӀабахийта беза чурча резерваши кхоадамехк пайда эцара. «Продукцин дукхагӀен дикагӀен, дӀахоххйтар кӀезигагӀа а долаш» яха лозунг хӀара къахьегамхочун кулахь-цӀен дола гӀуллак хилийтара.

Докладчика а, цул тӀехьагӀа къамел даьчар а дег тӀара къоабалъь тӀанйиро КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума решенеш, КПСС ЦК партега, советски халкъага даь Кхайкарах, 1975 шера социалистически яхь йоаржара даь сощамаш. Цу документаш тӀа белгалдаь декхараш кхоачашдара хоадамболаш йола сощам тӀанйцар пленумо, мероприятеш оттайир.

Пленума балха юкъе дакъа лаьцар КПСС обкома хьалхарча секретаро С. С. Апряткина.

С. МАЙСИГОВ.

БЕТТА ЗАДАНЕШ ТӀЕХЬХОАЧАШЪЯЬЙ

КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даь Кхайкарал чӀоагӀа къоабалдаь хьалхалаьцача В. И. Ленина цӀерагӀча Грозненски мехкдаьтта чакхдоалача завода установкай коллективаша доккхий социалистически декхараш тӀанйцд пятилетка тӀехьъерча шера. Уж толамца кхоачашдара шерра социалистически яхь йоаржаьй цар. Цу яхье хьалхаьттачарех я Анхадов Лема Лечаевич керте латтача № 8 йолча установка коллектив. Цо социалистически декхараш тӀанйцад шера план 26 декабре кхоачаьяье, пачхахьалкхен планагӀа лаьрхӀачул совгӀа иттаь эзарен тонн мехкдаьтта сийрда продукци арахецад, кийча а ць производстванга юкъе 15 рационализаторски предложени а хьош, пачхахьалкхена итт эзар сом пайда бе, арахецача продукци дӀабода чах дохбарах эйбаш сомеш кхоаде.

Уж декхараш хайнал дукха балха кхоачашдерзхилар тьаьхьехь установка технологаша укх бетта доахаче къахьегаме толамаша. Мехкдаьтта сийрда продукци хархецар январь бетта плац ахийта дийнахьа 100,2 процент кхоачашъяьй цар. ХӀаьаленьа планагӀа лаьрхӀачул совгӀа арахийцай эзарий тоннаш товарни продукци.

Иштта дика толамаш доалача къаьстта дика болх барцен даим технологически режим ийса лелаярцен белгалъяьва а йоккхагӀйола оператор Шевченко Надежда Михайловна, оператор Железнов Павел, кхыбараш.

СУРТА ТӀА: (аьрдехьара аьттехьа) установка начальник Л. Анхадов, оператор П. Железнов, йоккхагӀйола оператор Н. Шевченко.

И. ПЛИЕВА текста сурт.

ЗАДАНЕЛ СОВГӀА — ШИ БӀАЬ ТОНН

Пятилетка тӀехьъерча шера планн пхе шера задании хаьал хьалха кхоачашдаьра шерра социалистически яхь йоаржаьй «Старогрознефть» мехкдаьттен гали йоахача управлене райоңни инженерно-техническа службай коллективаша. Цу яхье хьалхалеттачарех бе кхоалагӀча РИТС-а мехкдаьттахой. Цар январа хьалхарча ах бетта даьккхад 50 эзар совгӀа «Ӏаьрка доттуэ». ПланагӀа лаьрхӀачул совгӀа даьккхар 200 тонн мехкдаьтта да.

Цу службе къаьстта дика къахьегаш хилара белгалбаьна ба коммунист Петухов Василий Данилович керте латтача мехкдаьтта кийн а деш дӀаухийтача цеха мехкдаьттахой. Служба болхлоша мел даьккха мехкдаьтта нефтепарке хьечу а кӀаьа цуна уже йола дӀамеш дӀайоахаш цӀенбаьа. Лакхерча сортагӀа дола «Ӏаьрка доттуэ» дӀадахийтад мехкдаьтта чакхдоахача заводашка.

Балха тӀа хьокхам телаш къаьстта дика къахьегарца белгалбаьний ба дукхаш хана деш цига болх беш бола мехкдаьтте доаха операторапп Пономарев Иван, Колесов Виктор, Денкидова Серафима, Осьяшна Зоя. Цар аахте цхьаккха хьовзам ца хулаш болх беш хул ерригa технологически оборудовани.

Т. АЛЕКСЕЕВ.

Грозненски консервни завода территоре тӀа хьалъяьй консервни цеха керда здани.

Из цех корттарча даькъа баьцдарэ горошек иш йоалаш хургья. Цунна пхьана цун технологически механизмаш эцархошта чӀоагӀа дезаденна «Кубанский салат» кийчде вӀаштӀехьдаргдоахаш а.

Из керда оборудовани дӀаоттаеча къахьегаш хилар болгарски новкъостий.

ХӀаьа лоардӀаме декхар латт болхлоштен, инженерно-технически персоналан дьахьаш: оборудовани монтаж ейга.

ТӀадоагӀача шера тӀахьо кийчбаь лакхе цӀерар кха продукци республика тиконка кхоачаргья.

***

Завода цаххадаме болх бе вӀаштӀехьдаккхар дукхагӀча даьхье ший хамаьтаь из запасни оатхадаша, ноагоза-смазочни материалаша, инвентараша, иштта кхьачунца Ӏалашпрах тийша да.

Из гӀуллакх В. Г. Рогова кулгалдеча снабжене отделах кхоачашду. Дукха бец отделе болхлой. Цхьабакъда, йоаттӀача тайпара кадраш дӀа-кха нийсъерo вӀаштӀехьдоалийт отдела хьалдашка латта декхараш толамца кхоачашдайта.

Ниэ ца кхобош къальет укхаза отдела экспедиторшъ

ЗАВОДЕРА ХОАМАШ

Л. Индербиева, Р. Байсуркаева. Царна массала а болх дукха буд. МассагӀа да уж предприятена эшаш йола доккха а дӀамега а хӀамаш: оборудованега эшаш хьостамашка, гӀанданашка кхоачаш.

Снабжене болх массаза а дола везаш, кхьаш моттиге эвацаш ба, «Хьала лаций» — кхача хаттара Индербиева Левас дьлар:

«Хьаз-м да, дале а сай балхах воаш лоардӀаеш хиларо бокха салоӀа ду соа».

***

Коллективе чӀоагӀа сийлеш а лоархӀаш а я Грозненски консервни завода бедала техник Маяок Валентина Александровна. Колхозашкарен совхозашкарен заводе хьакхоачача ерригача бедала лаборатории анализ а Валентина Александровне. Яьча анализа тӀа лаьвна бедалах иах ду предприяте. Цудухьа бокха лоархӀам болаш да бедала стандартноста процент бахьа-хьа белгалйоаккхилга.

ВорхӀ шу да из заводе балха йола. Цу юкъа шай болх дика Ӏомабе а болхлошта юкъе сай даккха а кийкад Масюка. Ше Ӏоаль балла опыт кхьчарка кхо ца еш дӀалу цо. Массехк сага Ӏомаьй Валентина Александровнас шай специальность.

Производстве дика болх барал совгӀа, цо хьинаре дакъа доац обществени вахаре, цеха комсомольски организаце секретара заместитель я из.

Новкъостий цох бокха тешам бешиа хӀилар да къахьегамхой депутатий Ленински районни Совета депутатилла из харжар.

«Оаха доккхал ду тхоай Валюх» — йоах болхлоша.

Х. ВЕРСАНУКАЕВ,
Грозненски консервни завода весовщица.

КЕРДАДАРАШ ХЬАКХОЛЛАРАШ

Шерагара шерага дукхагӀа хулаш латт «Старогрознефть» НГДУ творчески къахьегаш бола рационализаторашн изобретателеш. Техникен технологи органкхтара, технически прогресс яра даькъе хьяларе дакъа доал цар. Творчески къахьегараша телача рационализаторски предложенеша торо дулийт баьха тӀа нийсду кхоачамбоацараш дӀадаха.

Цу сийдолча балха тӀа ерригa управлени хьанйцача хьинаре къахьегаш ца 225 болхлой инженерно-технически болхлой. Пятилетка шерашка цар кийч а яь производствана юкъейихьай 500 совгӀа рационализаторски предложени. Цар пачхахьалкхена 4 бӀаь эзар совгӀа сом пайда бьеб. Духхьала дӀадахача шера цар кийчйир 262 рационализаторски предложени, царех кӀаналехьа 173 рационализаторски предложени производстванга юкъейиньай, важаш а производствана юкъеяхьара тохкеш я. Духхьала дӀадахача шера производствана юкъейихьача рационализаторски предложенеша 202 эзар сом пайда бьеб.

Творчески балха тӀа хьинаре дакъа а лоцаш дикагӀйолча рационализаторех лоархӀаш бе мастер Иванов, операторш Россина, Хомерозов, механик Новиков, токарь Маньяков, кхыбараш.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

ЯХЬЕ ТОЛАМАШ ДАХАРАХ

Дет тӀара къоабалбаь тӀанйнер Карабулакски бурув тоҳара балхий управлене бурувалттараша йоагӀача пятилетка тӀехьъерча шера план хаьал хьалха кхоачашъяра шерра Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржара дьакъехьа бола парте ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС-а, ВЛКСМ ЦК бель сощам.

Ерригча производственни объекташка къахьегамхой собранеш чакхъеьар.

ХӀаране а коллективаша а доккхий социалистически декхараш тӀанйцар бурувалттараша.

Мехкдаьтта тойкамхоша дош делар 1975 шера бурув тоҳара план хаьал хьалха кхоачаяьне, планал совгӀа 150 метр доаиаш породашта бурув тоха, пайда эцаш йола къахьегамах 60 процентага кхачийта, буровойш хьалдьяра а ширра монтаж яра а шера план хаьал хьалха кхоачаяьне.

Цхьа метр бурув тоҳарга дӀабоал мах 0,5 процент лохбе лоардӀар бурувалттараша, технологически [illegible] оборудовани лерттӀа лелаярца шера 220 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхоа, НОТ мероприятеш, рационализаторски, изобретательски предложенеш производствана юкъехьарах 150 эзар сом пайда эца.

Карабулакски УБР коллектив кхы дӀахо а Малгобекски УБР коллективаца социалистически яхь лелаергйолаш я.

***

Иослаг1а пятилетка дитьатӀча къоастамбеча шера социалистически яхье доккхий толамаш дахараях, шера план хаьал хьалха кхоачашъярах мехкдаьтта промышленносто министерства, мехкдаьтта химически, газа промышленносто болхлой профсоюза ЦК-ас «1974 шера социалистически яхье котвалинар» яхача значокаца белгалбаьккхар бурувалттар Кошелев Владимир Ильич, газоэлектросварщик Костоев Ахьмада Махьмад.

А. ВАКАЛЮК.

КЕРДА ОБРЯДАШ — ВАХАРЕ

Гражданский общественни дичие хьештош вӀаши дика тардуш доаца советски дахьар йоакхо вига керттера гӀулакх лерхӀ Коммунистически партея Советски правительстваи. Вайнага хьадаьд дезал чӀоагӀбаран из тоалуш дегӀа кхуваларна эша хьалаш. Хаддаьд дӀалуш йоагӀа халкъа хьал-торо, вахарен бытовни хьалаш. Цунна цхьана айкенад хӀаркъа культурни хьашташ, дикза даргдоала гӀулакх а хиина дӀаоттад советски наькха керда, дикша юзаенна йоаца обрядаш вахаре юкъехкухьнига а.

ТӀа-тӀа дукхагӀа терко тӀаухийт вай общественносто лелаий вахаре хула саг йоалайра чкара санна а, иштта вайдолча а гӀулакхаица дуззадеиа вӀейши обрядаш пераргӀа йоаржаяра. Из дика кхетадеш да, хӀана аьча вӀакхаьа чо замаи тӀехьадисача гӀулакхаштта дукхьала къовсам боаржабеча партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша доккхагӀа терманде яьнай къахьегамхой, обществени байдарь, иштен гӀулакхаш.

Тха районе бола беш керда советски обрядаши традицеши вахаре кхухьа комисси я. ХӀаьта цу комиссе председатель йолча са ала йиш я по пхьадолча дакагӀе аьтгуэ беш даш болх бу, аьйна. Нагахьа санна 1973 шера 368 саг йоалаь хиларах регистраци ял яле, цу даькъе 120-не торжественни хьале а еш, 1974 шера 410 кердача дезала регистраци яьй, цу даькъе 204-ча торжественни хьале. Из болх чаккхоаккхача тхона доагӀаш дола ковкъостал ду партийни, советски организаце, обществени организацеша.

Саг йоалайра, керда бер хьехилара регистраци елга, безамеча хьале чакхдоакха оаха. Керда вахар дӀадоалларяш, бер даь наьи хоза лоаца боаккхаш белгалбоах депутаташа, обществаносте. Цу тайпара торжественни гӀулакхаш чакхдоахача никт-касса дакъа лоацаш хул партен комсомолен райкомий секретараш, райисполкома кулгалхой, районни Совета депутаташ. Цох ха йиш я районе цу деша укх тӀехьарча хана дукхагӀа лоархӀамбеш болга.

Нускал хи тӀа дахкар санна дола халкъа хоза Ӏадат дукха духьеш лелае гӀерт тхо саг йра регистраци елга. Къаьстта безамеча хьале чакхдоал саг йоалаяра регистраци елга, йоӀа вӀаьсаге шоашта дукхача къаьмех бола хоттагӀий болаш ца гӀулакх дешеш хилча. Иштта хилар нефтебаза водитель Гарин Николайн Кочетова Натальяц, г. Малгобекера хьехархо Картоев Саварбики лор Тимуразева Ляляц, «Электроинструмент» завода шлифовщик Черных Сергейи хьехархо Цыгалова Татьянен регистраци еш болча хана.

ХӀанз а цу тайпара доаржаде аьттув балац тха керда бер дара торжественни хьале регистраци елга. Тхо лерхӀаш да г. Москверча ЗАГС-ай отделий балха опыт лерде хуацамбайньа, хьаман Ӏамабдарна уж дукхаш из гӀулакх дӀало йолча хана лелалдара болх вӀаштӀехьабаккха. Дош сехх латт аьйча, ца латт торжественни хьале керда бер кьахиначa даьшта-ноанош болх беш болча предприяте берий свидетельствош дӀателарах.

Квалификаци лакхьеча курсашка йолч, хана са йиш хилар цу кердача обрядаша хьажа. Дог тохадолкийташ хоза вӀаштӀехьдаьккхадар из гӀулакх. Къахьегама ветеранаша, сийдолча болхлоша, предприяте администраци дакъе а доаладаш, керда Ӏодаьча берий даьшта-ноаношта совгӀаташца цхьана дӀалу свидетельствош. Къахьегамхошта коммунистически кхетам баларна дӀакхача замаш тӀехьадисача гӀулакхица къовсам лоаттабарна цох пайдане хӀама а лоархӀаш, из балха дика опыт тханшега йоаржийта безаьрие хет оаха.

Тха районе юрта Советаша цу хьакъехь беш болча балхах лаьца дувцаш белгалдаькха дезал Долакха-Юртарча Совета исполкомо ца дош кердача советски ӀадатагӀа чамдоаккхаш хилар. Царгара хьехам а эцаш, дика керте латтараш доал хьа а довкхаш, из гӀулакх боккъонга шоай карадоаладелга вӀаштӀехьдаьккха дезе районе ерригача юрта Советаша.

Саг йоалаяра регистраци елга торжественни хьале леладара дика кийчдаь цӀеноши эшаш йола хӀамаши ца хилча хилац. Из дерриге Ӏалашде лораш а горрайисполкомаш 1964 шера 18 февраля РСФСР Министрий Совето баьча № 203 йолча сощамагӀа, цхьабакъда цар из декхар кхоачашдара даим йоагӀаш йола терко яц. Иштта, укх тӀехьарча дикь шера тха отдела балхах лаьца дош дийшадац къахьегамхой депутатий Назрановски районни Совета исполкома сессешка.

Цул совгӀа ши шу дальнах райисполкомо ЗАГС-а цӀеноши шоалара техника къожаяра дош къовсастадь из доахка, штатагӀа ца йоагӀаш иц, яхаш. Нагахьа санна тха районе хӀара дийнахьа дукха керда бераш хьахулинга, царна регистраци а эшига, дайна свидетельствош юхаметтоттаде дезьлга, цӀенош цӀенде дезалга тоергхчча хоргӀа тха болх тоабара кхы а дукха гӀулакхаш чакхлахе дезай долга. ХӀаьта со йоацаш ЗАГС-а болх беш цхьа делопроизводитель мара а яц. Цу даькъе тхона де йиш йола новкъостал дейта дах оаха лакхе латтача организацешкара, райисполкома кулгалхошкара. ТӀаккха тхоай балха декхараш кхы а хьинарегӀа кхоачашде ниьжаргда тхо.

Керда советски дикща пхьеенна йоаца обрядаш вахаре кхаьхьара беш бола болх кхы а шерагӀа боаржаберо йиш лулийтаргья дӀаяхача замах юхекиса тӀехьадисa гӀулакхаш лелалдараш иконгӀбе.

М. БОГАТЫРЕВА,
Назрановски районни ЗАГС-а заведующий.

ТРАНСПОРТНИКИЙ ДОШ

ХӀара денна Нохч-ГӀалгӀай автоуправлене № 1436 йолча автоколоннa юв тӀара 200 совгӀа грузовой автомобиль арайоал.

Шерра - шера производственни декхараш тӀехьхоачадеш хьабоагӀа транспортникаш.

Шоай торомашца а хьежа встречни план тӀаьдӀа лаьрхӀад автоколонна водителаша: халкъабоахама мухь дӀа-хьабахьара 1975 шера план 27 декабре кхоачашъе, пхе шера план 5 декабре кхоачашъе.

Планал совгӀа дӀа-хьа бахьа лаьрхӀад 36 эзар тонн халкъабоахама мухь, къахьегама овсарле 12 процент лакхъе, 40 эзар литр доагор кходе, кхоадеча доагорашa бархӀ дийнахьа болх бе. Мухьаш дӀа-хьа дӀахьерга дӀабода мах 1 процент лохбе лаьрхӀад, 17 эзар сом планагӀа лаьрхӀачул совгӀа пайда бе. Рационализатораша дош денлад 16 эзар сом пайда беш йола 40 рационализаторски предложени кийчъе.

Я. БУБЛЕНКО.

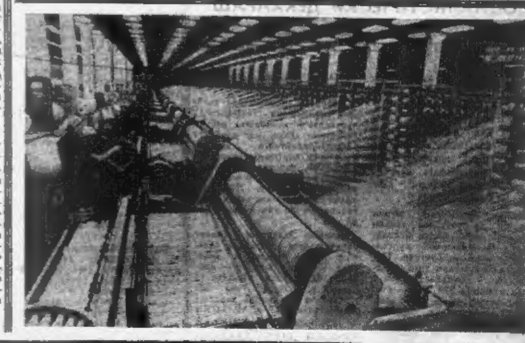

ЦӀера юкъе хьаькхелла портреташ

Конфедератка тӀаюхха салте. Цхьан минута сагӀа Ӏолохвенная из. Юхьа тӀа йоаха сагото. Миштад-къоӀ дехьарча беза тӀа? Цигаза аьнача цӀера кӀуран хьадж хьаьх. Баьлдара-овкъара, кӀуран хьасапе бесеш... БӀаргашка цӀера сербал, хӀара дийнахь салтечов гуш йола цӀераш. Иштта дӀ дилла сурт. Фу да я художника салтечун сурт диллар? Варшава бахьан тӀехьарен эттара чӀоагӀагӀа бола тӀом хьалне дадда хале мег но из...

Тхьоь итт шу даьннад. Цхьабакъда московски художника Македонски Николай — сурта автора цу дийнахьа мел хиина хӀамаш дагадоагӀа, шеко йоацаш, шай однополчаний юкъара хӀаьта а. Из ахха художника дагалоагӀараш хиира Ӏац, из — салтечоа дагалоагӀар да.

Польшаца ахьана советски салте Македонски тӀом беш чаккхаьяьна Войска Польске 1-гӀча эскара Яна Килинске цӀерагӀара 4-гӀа дивизи вӀашагӀйолаш хиннача Сува яхача городера. Берлинига кхачана.

Дукха ха йоацаш художника цун мастерской вӀашагӀкхийтар тха, сиха ер кийпар но:

— ТӀом сецча кхьатӀа (сой йиш йоаца хина боацахот хьадерр ая) са сурташ бӀаргадайра дивизе замполита майора Юзеф Урбановича. «Новкъост, хьаьар во, — хьа пяходии гӀорле тӀ эр-и художественни летопись ца йий Польше дӀа ма кхачача выставка ергъа вай кузах. ЦӀера юкъе дакха ер сурташ-м ца йоацаш ца дий!»

— ХӀаьта хой хьона, — доккхал деш гӀатон Македонске,— Варшава мукъаьяьнне дукха ха ялале Войска Польске бӀухой — художникий выставка хьохка оттайр. ӀашагӀъелла типографски лист — выставке дакъа йоца из вехаш дола хьахьот хьахьоха цо еге. Цу тӀа белгалдаьккхар: выставка «Сантий Центральни цӀагӀа, Аллеш Шуха, 29 хургья. Выставке дакъа лоац Е. Заленске, А. Вобенска, Л. Вадинеске, Н. Македонске, М. Томкевича, Ю. Зарубас» яхаш.

Цу тӀема шерашкара карташ «Македонскега хӀаьа диска». Войска лелачеча Польше шай тхьа итт шу дизар дездеча хана.

Варшаве йолаш шай белхаш Войска Польске ветеранашта совгӀата дӀаденнад цо. Цу хана газеташа яздир: «Н. Македонске произведенеш юкъе — тӀема пейзажаш, хоза бӀухой сурташ, тӀема сиилий зарисовкаш я. ТӀема событей бахьолен художественни регистрацеш а уж. ЛерагӀа хьахкала дийнача репортажа наьхе йолча цар уйлаш хьеш, хӀамаш дагадохийт».

Тайп-тайпара планаш йолча Македонски Николая творчестве польски тема, цо ше хьанох, дени денал айдаш дог тохадолийтаца я. ХӀаьта Польша из бахьан чӀоагӀа раьза а чувина. Цунна тешаддаш да Катовицы яхача городерча вай [illegible] Галлерее дукха ха йоацаш Македонске выставка хьохка оттайр.

«Польшера Ленински моттигаш» яхача Македонске суртий серий Шушенске ула̃ча музейна совгӀата енная цо. Дукха ха йоацаш хьохкаш яр из Монголе. Улан-Баторера шега яьта телеграмма хьахьекхар художника: «Оаха доккха баркал оал хьона Ленинах лаьца Ӏа даьча балхех». Толамe чакхъяьнний выставка.

Художника суртий хӀаьа Варшаве йолча Войска Польске Музее ца. Войска Польске 1-гӀча эскара ветеранашта юкъе цхьаннеза ше вовза мег цӀера юкъе яьча зарисовкаш тӀара. Цу цӀеро даим хьадхьедерга дагалаттараш.

РЕЗНИКОВА Лидия,
АПН корреспондент.

Курски химически хьовза комбината коллективо лаьрхӀача хана ах шу хьалха капиталовкорд арахелаш йола керда производственни комплекс проектни мощностагӀа болх бе йоллалийтай.

Хаьал хьалха мощностица карагӀдаьро торо хулийтаргья 1975 шера синтетически промышленноста юкъе дола кордни кӀадако миллион квадратни метр дукхагӀа арахеца.

СУРТА ТӀА: предприяте ткацки цех.

О. Сизова сурт.

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА ТОТАЛОН 30 ШУ ДИЗАРГА

СИЙ ДОЛАШ БА ЦУН ВАХАРА НИКЪ

Грозненски района «Шурин № 1» ялхача совхозан вшеньевой Лаврушкин Петр Иванович санна волча сагах «производства ветеран» олуш ду. Из вайса й ду. Тхьа баркӀ шу ду из цу боахаме болх беш вола.

Вола бе волавалӀехьа Сийлахь-боккхача Даьхен тӀом тӀа етта доена дукха наькъаш диста дайнар цун. Бирсача 1942 шера Грозне шоллагӀча профессионально - технически училище дешаш вар Петр. Цу шера шийца болх беш хиннача новкъосташца цхьан, тӀом тӀа вахи.

Кхыча советски тӀемахошта санна дукха халонаш да йийнар цуо. Кубане йолча Красноармейская яха станица йоккхар топа пхо когах чакхбоалаш чов йир Петра. Из чов йоллаше а станица немецки фашистех мукъайаккхалца тӀом бир. Цуа тӀехьагӀа госпитале ю иа вижича валанйир. Массеса бутт баьлар чов ерзалехьа.

Госпиталера араваьлча минометчикий роте кхьчар Петр. Цу хана цу рота кулгалдеш вар капитан Власенко. ТӀехьагӀа «Александр Невски» орден елар цуна.

Минометчик волаш немецки фашистех Украина мукъайоаккхаш тӀом бир Лаврушкина. Цу хана минометни расчета командира тӀонча вар. Ниесен фашисташта дикка зе деши еттар минамет расчето.

Цхьан дийнахьа къаца тӀом латташ меттахьа фашистий пхо кхийтта вийра расчета командир. Наводчикаца цхьана вицар Петр Иванович. Командира декхараш шийна хьетӀа а нийца дӀахо тӀом бир. Цхьа ха яьлча кховчавалар минаш. ТӀехьашка балашар моастигӀий. Фу дергда? Фашисташта трофейни немецки минаш етта лаьрхӀар Советскичароз вӀамагӀи хилар бихьан долаш каст-каста мина да эккхаш моттиг нийслора. УйЛа а яь кхоачавбоацар юстардаьккхар. Фашисташта цар минеш етта йолайир хьалха Лаврушкина, тӀаьрха рота ихьйолча расчеташа.

Къаьстта дикка дагабоагӀа Петр Ивановича Винница яха горол йоаккхаш хинна тӀом.

МалагӀча оагӀорахьара яькар кхеталергӀоацаш шӀаьхха гучаваьннача фашистски бомбардировщикаш дукха бомбаш йийтар минометни рота даьттача моттиге. Дукха нах боабир, дукха ар бомбаша толхаяь, йохаяь минометаш а. Пайдала йола минометаш гул а яь дӀахо тӀом барь уж дӀоттаялехьа, шийн метте фронт йохалла а яь советски эскара то бе болабалай моастагӀий. ГӀо тасалехьа кьайха хинна позицеш ерта а этташ советски бӀухой тӀехьашка баха лаьрхӀар ломачдоване. ТӀехьашка довла эскар моастагӀех юрадар, новкъостала массех пулеметни расчет а енаш минометчикий Власенко ротана тӀадлаьлар.

— Гаьнна дерригӀа гуш шаьра моттиг яр, — дагалуеш Петр Ивановича. — МоастагӀашта гуртеоацаш дӀа а ивнехьа тӀом бе йиш йолаш моттиг яцар. Хала тӀом бер ца. Дукхаллеташ дукха да йоаккхалургӀа, амма мотташ лаьар. ХӀаьта а ткоеш тӀалахьа гӀулакх толамца кховчаьдир оахе.

Цу къовсаме граната гарго чӀоагӀа чов йир Петр Ивановича. Из чов йоллаше а минометна юкъера дӀаваллавар из. Кхечаш боацаш, пӀий юхаш ула из санитарашта корaвир.

Вийрзача Польше тӀехьакхийра шийн ротана. Лира къовсам лоаттабир фашистех Польша мукъайоаккхаш а. Бьеьлан, Берлине кхача йиш хиланзар Лаврушкина. КхоалагӀа чов а я госпитале ӀовиЛлар.

ТӀом чакхбаьлча а шамогаш метта вар Петр Иванович.

ТӀеме мугӀарера салте. Дукха ла дийзад цун. Хала дар тахан цхьан хана чура хӀана юош, хьоца дег вӀара беггаш беш хиина новкъост велча. ХӀаьта цу тайпара моттигаш дукха нийслора.

Шийн новкъостий, боабаьча кхыча советски наьха чӀир летташ хӀара ди ие даим бирсагӀа летар моастагӀех Петр Иванович.

Деная долаш командир вар из, — йоах Петр Ивановича, шийн командирах Власенкох дувцеш. — Шийн девала берригаш а боабаьб, хӀаьта оесаг партизанашта новкъостал дарах хьалъалла, хьана шийга хоаш беча, халахеташ гуш леттеше, юкъа тӀаре ӀаьржахӀанна гӀелъаьнар из. Кхи цхьаькка хӀаммаца гуча баккхаьнар по шийн бада. Нахаца хьалха шийн хиннача тайпара дег тӀара, нийса волаш вар. ТӀом тӀа оаш, лайнар, бӀарга лайнар, бӀарга ма довлала, ма дезалда вай бераш а цар берий бераш а.

Дикка хьоккхамаш тойташ къахьег цо хӀинна юрта боахаме болх беш а.

ТӀехьарча кхийтта шера тайп-тайпара юртбоахама культураш лелаеш ва из. Дог гӀоз доаккхаш да цо нйслагӀча пятилетке доаха толамаш. Иштта, 1971 шера нана 150 центнер йолаш хӀара гектара тӀара 180 центнер силосан масса чушка хиннача дӀададахча шера 220 центнер чуйнар, Силосе хьажкӀаш кхеьра нйслагӀча пятилетка план дӀададахча шера сентябрь бетта кхоачашйир.

ХӀара шера хьанаре даьха йолаш цо доалар ӀаламаЛеш а. Ше реконструкция йича пресс-подборщикаца хӀара шера юкъера лаьрхӀача 500 тонн чакнеи яьлн кеп тох цо.

Пресс - подборщика реконструкцн ярал совгӀа кхы а дукха рацпредложенеш юкъейоалаяьй цо производстве. Иштта, лаьтта рельефага хьежжа бол булургболаш оасар ду зӀамига маккнигаш дир. Моториста Барабаш Николаяца цхьана МТЗ-50 марка йолча трактораштa мегаргӀолаш ДТ-74 тракторий къьамача шлангашта растарнаш дир. Уж шлангаш латташ дийнача шера болх бир МТЗ-50 трактора моторо. ХӀаьта цу гӀулакхо боакха пайда а бу боахама.

ХӀана диъ шу даьнад МТЗ-50 трактора тӀа из болх беш вола. Цу юкъа кхьа капитальни ремонт яьнц цо шийн трактора, хӀаьта е ээаш а хиннаш. ХӀара шера планагӀа 1800 эталонни гектар йолх бе безача юкъера лаьрхӀача 2000 эталонни гектар болх беше а. Цу гӀулакхо «Беларусь» яха керда трактор шаьл ахчаш кхои баьб.

— Шийн ханналхьа Ӏуныа а деш лелайнча йоагӀача хиланкар дукха дукхагӀа болх бергба трактора, — йоах Петр Ивановича. — Иштта, шийна цхьаьлах чекходоаллайтаhш йотта деза трактора чу доагӀор. Машин даьтта массе хана шӀена хийтта деза. ХӀаьта из шӀена хургда шийн ханнахьа хувцаш хилча.

Совхоза парткома член волча Лаврушкина дошкха новкъостала ду къоначарна механизаторий говзал караерзае. Шийга кхттар де тӀавена моллагӀа механизатор пайдане хьехаи нз душ дӀанахийтаи цо. Эше гӀулакхаш а новкъостал ду.

КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарала жоп луш шийн эеноцарча новкъосташца нйслагӀча пятилетка укх тӀехьарча шера хӀара гектара тӀара 230 центнер силоса кома хьажкӀаш чуй социалистически декхар тӀаийцад Лаврушкина Петр Ивановича.

«Знак Почета» ордена кавалера, Ленински Юбилейни медаль лелаеча цо ше тӀаийца декхар кхоачашдергхиларах шеко яц.

Наха пайдане хила гӀерташ вах сий дола тӀема ветеран, къахьегамхо Петр Иванович. Цуну довгӀа сий ду цун совхозе.

СУРТА ТӀА: Грозненски района «Шурий № 1» яхача совхоза механизатор П. И. Лаврушкин.

Д. РУДСКЕ текст сурт.

КЕРДА БОАХАМ

НОКХАРИЙ ЛЕЛАДУ СОВХОЗ

ДӀахаха шу чакхдоалаш КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкомоа республика Министрий Советоа соцам баьб Шелковской юрта боахама техникума хьрда тӀа нокхарий леладу «Нохч-ГӀалгӀай» совхоз хьё. Керттерча даьхе цун декхар хурга промышленние хьрда тӀа нокхарий продукци яккхар: йӀовз, боалоз, нокхарий, алий кхебе. Цунца цхьана дӀадодар кӀезигагӀа долаш цхьа дӀайийча цхьан шерен дукхаьгьа шеранкен хьаьуш баьний 40 кхедергда.

Вай республике нокхарашa опылени е тахан 150 эзар совгӀа гектара тӀа культураш дӀайой. Договораш уттадеш из тӀулакх кхоачашдергда цу совхозо.

Нокхарий лелаеча боахама отделенеш хургья Надтеречни, Наурски, Шелковской районашка. Боахам дика вӀаштӀехьбаьккхай оасарле лакха йолаш лелабара нокхарашта гӀулакх деш хургья засеьяш.

Укх шера болх дӀеболабергба боахамо кӀезича фух долча нокхарий кхоь эзар нийк ӀаланшбарйИа. Уж хьадахьаргда Краснополянски нокхарий лелаеча йитомниерен нокхарий лелаеча «Кисловодский» совхозерен. 1980 шу хьатӀакхоачаш 15 эзар нийк хилийта дерхӀ кердача боахаме.

ХӀанз боахаме болх бергбола нах дӀеуттабеш ба, хьуязаш латт нокхарий, Ӏаланчаро эзаш нед йола инвентарь, культурай фу. Фуна йола нокхарий хьакхоачише а дерригӀа кийча хургда совхозе.

Нокхарий леладу совхоз хьаьрча цхьана бахача наха нокхарий дебакаре хьалаш хьадахийтад.

Нокхарий лелаьар юрта боахама чӀоагӀа эшаш да. Юрта боахама культурашта опылени ю иар. Хови да, гадуаргаш, гречиха, эспарцет дӀайийнача кхашта юкъ нокхарий дӀаоттадича цу культурай хьувкъам 20—30 процент доккхлуга. Сахийн кохаргие бешаний хьувкъам 30—40 процент, цхьайолча хана 50 процент доккхлу лерттӀа нокхарашa опылени йича.

Теплицашкеи парникашкеи ацуташка цо цу культурашта нокхарашка опыленне нйтача кӀезигагӀа къа а хьегаш дикка хьувкъам кхобу, цул совгӀа кулмашна вьнул дикагӀа а хул.

Грозненски района «Родина» совхоза боахамашка нокхарий оттадарах 1700 центнер сом дукхагӀа баьккхар. Совлен кхы а 112 эзар сом-ахча лаьлалар боахама. Нокхарий лелаеча Н. Коржова 850 сом ахча совгӀата делав соажа.

Иштта хоаш да, нокхарашa опылени йича минеральни удобренеш товсарал, ядохимикаташ тохарал дукхагӀа алата, баьцадаьрий, сомий хьувкъам хулилга. Цул совгӀа дӀадодар кӀезигагӀа хул.

Юрта боахама культурашта опылени е республика 40 эзар нийк эш. Уж из халар бахьан йолаш алата, фуна, баьцдарий, сома хьувкъам дукха эшаду.

Вай республика Ӏалама-климатически хьалашка дукха нокхарий лелале йиш я. Масала, цхьан Наурски района 30 эзар нийк лелабе торонзаь я.

Вай республика боахамашка дӀаиз йолча 150 эзар гектарал дукхагӀа хургья дӀахо йолача хана нокхарашa опылени е еза культураш.

ХӀанз вай боахамашка 10 эзар нийк ба. Ше шу хьалха царел ахаш дазар.

Наурски, Ачхой-Мартановски, Назрановски, Гудермески районашкарча боахамашка нокхарий дац. Вай республика лаьтташ тӀа дукха нокхарий леладу Ставрополья, Дагестана, ТӀаьбартой-Балкхарой, Къилбаседа ХӀирийчен нокхарий лелаерашa, Эзараш цеттерашa модз дӀаувэ вай республикера. Вай боахамий кулгалхошта хиландоад нокхарашa нед новкъостал ду боахама экономика чӀоагӀьнри.

КПСС обкомеи республика Министрий Советеи соцам тӀа болгаллаьяхтад нокхарий лелаеча «Нохч-ГӀалгӀай» совхозе профтехучилище хьеелла. Цу училище цхьан шера Ӏомабергба нокхарий лелаераш. Из хьеелларгья укх шера.

Нокхарий лелалар пайдане хиларгтра, нокхарий продукци совъаккхара, юрта боахама культурашта планови опылени япа кховчашлеча гӀулакхаша цхьана чакхдаккха деза кхыча доакъошца нокхарий лелалара специализаци еита, вӀашагӀйохка еза боахамий юкъара нокхарий лелаву объедиенеш. Цу гӀулакха дикка хьокхамаш да ставропольций.

Нокхарий продукци кӀезига хиларен опылени лелара ярен бахьан да къаьст-къаьста нокхарий лелалар, уж кӀезигалар. Цудухьа республика колхозашкеи совхозашкеи цу даькъо кӀезига пайда ду, хӀаьта цуна цхьана зене а да.

Колхозийи совхозийи нокхарашка дӀадолар а, хьалоагӀар а, вэнсаш а объедиенега гӀолла хургдолаш вӀашагӀехкача бакъахьа я уж. Районий боахамашкара дерригӀа нокхараш объедиенега хила леза. Уж лелале лаьтта, эшаш йола техника дӀакъоастае еза цуна. Лаьтта дӀакъоастаде мегаргда цхьан боахамгара, цу тӀара йоаккхача юрта боахама продукце план тӀера Ӏо а йоаккхаш. Боахамо чура расчет йолаш болх бергба объединенеша. Уж кхача бакъахьа я Веденски, Нажай-Юртовски, Грозненски, Советски, Сунжененски районашкара юрта боахама управленешка.

Хьахудаш бола пайда дӀабекъаргба боахамашта хӀадахийтачунга хьежжа. Оттадьча хьалашка хьежжа района модз, боалоз, кхыйола юрта боахама продукци йоккхара цхан кхоачашъергья объедиенe.

Нокхарий леладу совхоз вӀашагӀйоллараш профессиональни училище хьеелларчи торо хулийтаргья республике нокхарий дукхагӀа дебаде.

А. АЛДАМОВ,
нокхарий лелаьара республикански контора директор.

Даьчох кхоачам ца беш

КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарала жоп луш, хьалхашна летта де [illegible] шера социалистически ях йоаржама толамаца чакхдаьккхар пятилетка дъоастамбу шу «Шалински» совхоза коллективо.

Цунна тешаш ду цифраш а. Социалистически декхарагӀа дӀадала дезаш хиначул алат — 900 тонн, шекара свекла — 2480 тонн, дулх — 155 тонн дукхагӀа дӀаделар паччахьалкхена. Цхьа тонн дулх декхарга планагӀа дӀадалийта лаьрхӀачул 28 сом кӀезигагӀа ахча дӀаьохийтар.

[illegible] хьалхарча шера деш дӀадаьха шу тӀахьечалица де мара пайда боцаш совхозо пачхьалкхена. ХӀаьта дӀадахача шера дукха хӀамаца эшаш цхьа миллион сома пайда бир совхоза коллективо.

Из толам баккха кара гӀдалийтар социалистически яхо, яхье хьалха хинараша.

Уж ба: Къахьегама Шеча Байракха орден кавалер шекара свекла лелаер Эгласова Совхант, Къахьегаме Шеча Байракха ордена кавалер хьажкӀаш лелаер Юсупов Лом-Ӏаьла, Шахбиев Сурхо, векарий АбдуллаевгӀар, МалыговгӀар, Мусаев Сайпи, дукха кхыбараш.

Эгласова Совхантаха Юсупов Лом-Ӏаьлахи къаьстта дувца деза.

Шекара свекла кхеира тӀаийца социалистически декхар кхоачаш ца деш нйслагӀча пятилетке цхьа шу дӀададахийтадаш Совхантас. ХӀаьта из культура кхеира пятилетка план дӀадахача шера ноябрь бетта кхоачашйир цо. Цхьа дика оамал а Совханта. Дерга шьна шетӀаийна гӀулакх, из дала хилча а, толамца кхоачаш из деш дитац.

Юсупов Лом-Ӏаьла къона ва из хӀанна. Цхьабаьгада бола дешна опыт йолча, ха кхача кхиш лелаераьшта а карагӀадаьнна цун дукхагӀа хьажкӀаш кхее. ДӀадахача шера 150 гектара тӀа кхейир цо из культура. Хьаштаре къахьийга дӀара гектара тӀара 54,2 центнер фуьлаькха хьажкӀаш чуера.

Чакхдаьнад пятилетка даьлагӀа шу, хьатӀаккхаьчад планагӀа, тӀехьара дар. Доккхха бешхоаххаш декхараш летт укх шера юрта боахама болхлошта хьалхашка. ДӀадахача шерица нйсдича дукхагӀа яккха еза юрта боахама продукца, дукхагӀа дӀадала еза из пачхьалкхене.

1975 шера хьалхашка летта декхараш кховчандара тӀаьхьяш КПСС ЦК партега, советски халкъага дӀа Кхайкарал дег тӀара хьоэбалара «Шалински» совхоза къахьегамхоше. Кхайкарала жоп луш керда социалистически декхараш тӀаийцад совхоза коллективо, къаьст-къаьста болча болхлоша. Иштта, совхоза гарама заведующаш А. Нахаева, болхлоа декхар тӀаийцар доагорa-смазочни материалашта кхоабара хаддала къоаса лоаттабе, машенаш массе хана болх бе кийча йолаш лелае, боахлой къахьегама оасарле лаккъе.

Мехмастерске болхлой дӀераьгӀа укх шера планал совгӀа 11 трактор тоаь яккха дош делар совхоза мехмастерске заведующие А. Чебанова.

Юсупов Лом-Ӏаьлас нйслагӀча пятилетка укх тӀехьарча шера шийн новкъостаца кхе а яь хӀара гектара тӀара 60 центнер фуьлаькха хьажкӀаш чуй социалистически декхар тӀаийцар.

Иштта дошкхий декхараш тӀаийцир совхоза кхыча къахьегамхоше а.

Т. ДИКАЕВ.

Кердача толамашка

ДӀадахача шера дикха къахьегама толамаш кхы тӀа а тоадеш пятилетка тӀехьара шу чакхдаккхара доккхий социалистически декхараш тӀаийцад СССР 50 шу дизара кӀерагӀча Грозненски химически комбината болхлоша. Уж толамца кхоачашдара шерра социалистически ях йоаржавьча цар доака къахьегаца толамаш дагара дега дикагӀа хул. Товарни продукци арахецара иннарь бетта хьалхарча шин декада заданне 102,7 процент кхоачашъаьй цар. ПланагӀа лаьрхӀачул совгӀа кийтьний 200 эзар гергга сомий маькха химически продукци.

Химкомбината цехашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхалатт Нирнов Валентин Ивановича кулгалдеча фенол арахецача цеха химикаш. Цар тхьъ деш задани 103 процент кхоачаш а еш, заданел совгӀа арахийтад бӀаь тонн совгӀа фенол.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

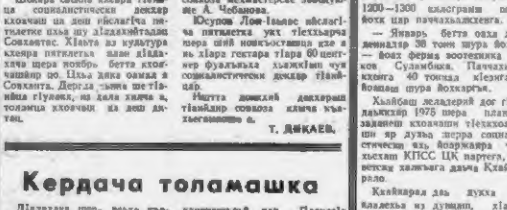

Советски Эскара Денга ерригача техника ремонт яь аккхар дукхьа шерра социалистически ях йоаржаь къахьегаш ба Шалински района «Джалка» совхоза механизатораш. Дика гӀулакхаш карагӀдуьа ремонтниканта. Оатхалаш юдаметта, уттаеш, хьаеш дукха болх бу тоа харни цехе. Шийна тӀаддала гӀулакх тешаме чакхдоаккх къоначча специалиста Абуезидов Асламбека. ХӀанна зенболхкаш, дика хьесап де хьоча токара хьаь оатхал дукха их.

СУРТА ТӀА: токарь Абуезидов Асламбек оатхала сомал юсташ воал.

Т. АРЧАКОВА сурт.

КЕРДА ДЕКХАРАШ ТӀАИЙЦАД

Дика накъабаьккхар кердача 1975 шера «Ингушский» совхоза кховагӀча ферма даьйбаш лелаерашa. Кхоачашйир пачхьалкхенга шура йохкара дӀадахача шера план. Иштта, шера 407 тонн йохка езаш хиначул 441,6 тонн шура екхар [illegible].

Хьаьаре къахьег ферма болхлоша укх январь бетта. ХӀара дийтахье 1100 килограмм йохка езача юкъера лаьрхӀача 1200—1300 килограмм шура йохк цар пачхьалкхенга.

— Январь бетта оаха дош дейналар 36 тонн шура йохка, — йоах ферма зоотехника Боков Сулэмбика. Пачхьалкхенга 40 тоннал кӀезигагӀа йоацаш шура йохкаргья.

Хьайбаш лелаерий дог гӀоздаьккхар 1975 шера планови заданеш кхоачаш тӀехьхоачаши яр дуьаа шерра социалистически ях йоаржара тӀахьехаш КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарало.

Кхайкарал даь дукха ха ялалехьа из дуашаш, хӀаьта цуна жоп луш керда социалистически декхараш тӀаэцаш хьайбаш лелаерий собрани хилар ферма Шеча уголоке. Кхайкарал тӀа дувцар собранега дӀахойташ къамаьл дир совхоза профкома председатела Эрсиноев Ӏаьвс. Цул тӀехьагӀа шоай керда социалистически декхараш тӀаэцаш дукхача хьайбаш лелаерашa къамаьлаш дир собране.

— КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарал тӀа дувцар дег тӀера къобаллу аз, — аьлар ферма дикагӀйолча доярка Малгобекски горсовета депутата, коммунистически къахьегама ударника Коригова Банате. — ДӀадахача шера планагӀа хӀара кхоабача Ӏаттагара 1650 килограмм яккха езаш хилнача 2928 килограмм яьккхар аз. Пятилетка план диъ шера кхоачашъяьй аз. ХӀаьта укх шера хӀара кхоабача Ӏаттагара 300 килограмм шура яккха декхар тӀаэц аз.

Иштта керда социалистически декхараш тӀаийцар доаркаша Евлоева Басратас, Евлоева Кейпас, беша Ӏуно Гетагажев Джабраила, кхычар.

1975 шера планагӀа 420 тонн йохка езача 460 тонн шура йохка дош делар ферма коллективо.

СУРТА ТӀА: (аьрдехьара аьттехьа) «Ингушский» совхоза дикагӀйола доярка Коригова Банате, цо Ӏомабаь доярка комсомолкаш Коригова Асьета, Евлоева Лидан.

Е. КАРПОВА текст сурт.

РОССИЙСКИ КОЛУМБАШ

1975 шера 28-гӀча январе 155 шу дуз (1820 ш.) эрсий форда наькъахоша Беллинсгаузен Фаддеесий Лазарев Михаилеи Антарктида хьайийла.

Антарктида хьеллале массех кхаза из «аӀаедал» хиннай форде наькъахоша. Дуккхача Ӏалмахоша вай планета къулбехьен полюсе йохкха материк хила еза яхаь. Цхьабакъаа бӀаьшеренаш дӀаухар, экспедицеше толаш бехкхаар, из бахьан глобуса полюса тӀа хьалч [illegible] лаьттан ну даьхье беррига океан ба ахкаш хьахоахкаш хиннад.

— Къулбехьен полушаре лахача широташка беррига океанах чакхаьннав со, — яздора яӀа хеза волча англайски форда тӀа наькъан дечо Джеймс Кукас, — хаьрдае йиш йоацаш да материк цига да хилар. 1773 шера 18-гӀча январе Антарктидена 75 миль ше юкъехьача хинна хилэр вӀалла дага а хинаддац цуна.

Ӏилмахошен наькъаш дерашен шоайла къувсаш шекбуйлаш хиннача замалахь кит нха чкъаьрий доедерешта полярни хии карадерзаден керда гӀайренаш карайоагӀаш хинний. Къулбехьен материк хӀарах тешал хеш йола [illegible] тӀехь-тӀехьагӀа дукхагӀа хьаӀоеш хинный. Кастта из хьеблаьргхьларах дувцар хинад географаша а.

— Цу предприяте сийле кхыбарашка дӀаяьккхийта йиш яц вай, — яздора 1819 шера 31 марте Росса форда министрага эрсий флотоводен наькъаш дечоа Крузенштарн Иване. Эггара тӀехьа 1819 шера 3-гӀча июле Кронштатера къулбехьа лаккача широташка материк лаха араьлар «хьаккхача наха накъаьвоак«хаш» хиниа «Востоки» «Мирныйн» яха эрсий ши шлюпке. Царна керте латтар Беллинсгаузен Фаддейа Лазарев Михаилщ.

...Безаме тӀаэначар эрсий моракаш Антарктидас. Чакхдоалаш латтар полярни ди. 1820 шера 27 январа тӀехьара сахьташ лоархӀаш яр хронометраш, ша тӀабилла болабеннача хана. Бежха ша тӀалатача зӀамигача кемаех йоккхайча айсбергашта хьалхашка зӀамигӀа хӀамилгаш хетар. Дохк аттташ хиларах кичча оагӀорахьа вахар чӀоагӀа кхераме дар, цхьабакъда, юхасаар а — валар яхнага дар. Штурвальена кхьметтел кема юхьиг а гуш йоацаше а къулбехьенгахьа лаьтта гучадаьлалча вахе лаьрхӀар капитана. Из хьагуча а даьлар... Довзаш доацача лаьтта тӀа «Востокдах» «Мирнен» лоацача когаш тӀа дукьала доагӀаш хинад. хӀай нахаш дола вӀалла бӀарга ца дайна аха оалхазараш. Пингвинаш хинад уж. Антарктида хиинай из.

Беллинсгаузен Фаддейса тхьаь шийтта шу даьначa цун гӀонгас Лазарев Михаиле тӀехдикка кийя а хь чакхьаьккхар из хала экспедици. Сага из деш чакхьаланзар цо форда тӀа нахь беча юкъагӀа яхь сага эшелар экипаж. Полярни мехкий даьхье вокхха немецки специалист вола Август Петерманна Беллинсгаузенеа Лазаревен цӀераш Колумбаи Магелланен цӀерашца пхьан мугӀаре дӀаоттадар: керда континент хьа из йийллайн цар.

ХӀанз Антарктида халача хьалашка болх беш я 33 Ӏилман станци. Царех ялх — советски. «Востоки» «Мирныйн» яхача станцешта Беллинсгаузен Лазаревеа хьяяй цӀераш тениай. Гьалгьа къулбехьен лаьтта тӀа «Ӏалама ноанал» Ӏомадеш ба нах, лакъача широташ тӀа лаьтта тӀо тӀайоалча хӀамайн хьайбайн дуне тохкаш ба уж.

Владимир КОНТАРЬ.
(АПН).

Социализма мехкашка

ТОЛАМЕ ШУ

1974 шера дӀахьанхашкахьа боккха гӀа баьккхар чехословакин экономико. Дерригача керттерча доакъошка тӀехкхоачашйир планови заданеш. Ялх процент дегӀаенай промышленни производство. Халкъа боахамга 110 миллион тонн кӀора, 58 миллиард-сахьат электроэнерги, 14 миллион тонн болат, нийс миллион тонн цемент дӀаяхьачай.

Ӏалама хьалаш дика хилиадоацаше а 10,6 миллион тонн ялат чуийнар юрта боахама къахьегамхоша, планегӀа лерхӀаш хинначул цхьа миллион тонн совгӀа хул из. ХӀаьта 1970 шера чуийцачул шоаза дукхагӀа хул.

120 эзар квартира хьалъяй — планал совгӀа 20 эзар совгӀа. Къахьегамхой доходаш ялх процент ласамъеннай. Ахаркой доходаш промышленносте болх беча наьха алапеша гаргахьечай.

Экономика сиха дегӀаахаро бака нах яьккъегама дукхагӀа юкъеэвзаб. Цхьан шера халкъа боахаме 70 эзар керда болхлойн специалисташ баьххаб. ЦхьабакЪда цхьадолча доакъошка хӀанз а тоьаш бац болхлой нах.

1975 шера йолча халхьбоахама плана ларде яьцар — промышленни юртбоахами производство дӀахо йодача хана массе оагӀора дегӀаахар, бахача наьха хьал-торо тоалар. ХӀанз кийчьеш я 1976—1980 шерий ялхагӀа яхе шера план.

(Пратопресс — АПН).

КЪАМАЬЛ ДЕР А ХЬОКХАР А УЛАН-БАТОР Я

Шовзткъа шу хьалха, шийн хьалхара тӀа боаккхача хана, кӀира шин сахьата мара эфира къамаьл дацар монгольски радиос. ХӀанз мехка чун арахьош къамаьл деча МНР радио керттерча шин редакце хӀара дийнахь шин программех 21 сахьата передачаш ю. ЕррогӀа хӀанз иц аьна йола нах баха моттигаш радио йолаш я. Социалистически Монголе оаз берригача мехкашка дӀаккхоач. Доаза декъарча лаадугӀарашта лаьрхӀа йола программаш Ӏоеш эрсийн, казахски, английски, французски, китайски меттала. Городской эздаеш тӀа меттела жа Ӏуй юрташ тӀа а телевизиони антеннаш нгӀаш хилара саг пеивала хӀама дац Монголе. Телевизорга хьежараш иштта гу «Орбита» «Интервидени» программеш.

Монгольски радиои телевидени болхлоша айкха гӀуллакхаш леладу кхыча социалистически мехкашкарча коллегашца. 1975 шера программаш хувцарен цхьана передачаш хьарех йоккхий мааш белгаьъяй.

(АПН).

РУМЫНЕ ШОЛЛАГӀА ФОРДА ТӀАРА НАӀАРАШ

Мангали — 20 эзар саг вахе Ӏаьржача форда йистте кхача метте ула городои — Румыние кертерча клинико-санатории центрех цӀ хиларца цӀи хеза я. Ахкан бетташка 300 эзар саг хул укхаза салоӀаш.

Гьна ац хӀанз хьалъеш латта кеман ду заводи форда порти Мангале керда белгалоеш а хина дӀаоттаргйола замл. Доккхий кеман хьалдергдола судовэрфь лай канарча дикагӀйолча техникаца кийчъеш я. Мангальски бухта кӀоаргьара юкъара йӀаахал шинь ах километрал совгӀа йола яя плотина хьалъе лаьрхӀад. Йоккхача торгови порто, Констанци дӀаьлча, Румыне шоллагӀа форда тӀара наӀараш хулийтаргья Мангалех.

(АПН).

БОЛГАРСКИ «ТЕХНОЭКСПОРТСТРОЙ» АФРИКАНСКИ АДРЕСАШ

Болгаре Халкъа Республика арахьарча торгови организаце кхоачашдеча заказашта юкъе дукхагӀдарий Африка дегӀа ухаш латтача мехкашкара да. 18 шеканни комплекс хьалъяй цо Алжире, 10 больница — Ливе, стадион — Тунисе. ХӀанз «Техноэкспортстрой» Нигере столице Лагосе нийс эзар зрителна лаьрхӀа къаман театр хьалдеш я. Ше цо кхы боаца из гӀирс хьаллоаш 1564 пилено.

АТОМНИ ЭНЕРГЕТИКА ХЬАЛХАРЪЯР

Словакен Хорватен доалов тӀа Югославе эгара хьалхара атомни электростанци хьалъеш латт. Из эксплуатацена юкъеяхьа лаьрхӀад 1979 шера. ХӀара шера халкъбоахама йиъ миллиард киловатт-сахьат электроэнерги торгӀа АЭС-а. Станце оборудованех дешкхагӀа дола дакъа югославски заводашка хьалдеш да.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Республика танкерин флот

Кхо-дикъ шу дьалмнача гӀолла хӀара шера 22 миллион тонн гаргга мехкдаьтта дӀакхахьа йиш хургья Иракан танкерин флотага. Цу хенале ерригга танкераш хӀинзарчи 10-нега 18-нега кхочаш дукхагӀа хургья. Из бокххача лоархӀаме хургда ший доьладьара мехкдаьтта промышленность сиха-ча темпашгӀа дегӀакхувлачен доаккхаш дола мехкдаьтта укх гаргтарча хана хӀара шера 120—150 миллион тоннага дӀа-кхоачале лерхӀачен къоначча республиканна. ВӀаши найсдаргдагадохийтаргда вай, 1973 шера Ираке 85 миллион тонн мехкдаьтта даьккха хилар.

Нагахьа санна хьалдовхача мехкдаьтта доккхагӀдола дакъа танкерашца доазол лехьа дохка кхухьийташ хилар теркалдича, кхеталергда, танкерин флот дегӀайоалаяра иракски правительства шеттал чӀоагӀа уйла тӀа хӀана йохийт. Из хана ца йоалача кхоачаний из дукха йоаллаш хиннача хьоалмо, Иракерча кхыча мехкий мехкдаьтта компаниеша национализаци кечул тӀехьагӀа дӀаухийтача иракски —, мехкдаьттана малхбузехьарча дукхагӀйоачь монополеша бойкот оттаба хилар. Цу хана из дӀакхахьа кемаш дала тигадац пар, иракски кемаш тӀа болх беш йола экипажаш цӀакхийлай.

Шоай танкерин флот дегӀайоалаяра тӀаберзабалнекъ даьлаб Иракан кулгаллоша 1970—1972 шерашка, ворхӀ танкер вша лаьна доазол дехьа заказ даьча хана. ХӀанз республика байракха кӀал нек деш ла мехкдаьтта кхухьа 10 кема. Царех дукхагӀьараш эгара дукхагӀа беттача а 35 эзар тоннага кхаччалца мара мухь тӀаботташ йоаца вӀамига танкераш я. Цар хӀара шера дӀахьу 8 миллион тонн гаргга мехкдаьтта. Дукхха а дукхагӀа мухь тӀахошаргболча кердача 8 танкера кхы а заказ даьд доазол дехьа.

ХӀанз деш латташ доккхий балхаш да Фао яхача порта реконструкци яра, хувцаш латт къаенна оборудовании, шерьеш я причалаш, мехкдаьттана лаьрхӀа кийчъеш я резервуараш. Реконструкци яь кьиначул тӀехьагӀа доккхагӀдола кемаш чуйда йиш хургья цу портага. Персидски заливе хий кӀоаргагӀа долча кьалье лерхӀ цхьаькха порт. ХӀанз тохкамаш деш, балха чертежаш кийчдеш латт. Цул совгӀа хӀанз болх беш йола мехкдаьтта проводаш мехкдаьтта дукхагӀа дӀаухаргдоаш шерьеш а къилбаседехьа къулбехьарен мехкдаьтта промыслаш форда портацца юкъаргйолаш йола керда ярашхьалье а лерхӀ правительства.

Кхы цул кӀезигагӀча доархӀаме доаццаш да хӀанз хӀинзарча танкерашта къамаш кадраш кийчъелга. Хьадда моттигаш хинна кемаш тӀа экипажаш ца хилар бахьан долаш цкъаза уж форда тӀа довла йиш йолаш латташ. Цу гӀулакха Иракан доккха новкъостал хьалхагӀа а даьд, хӀанз а ду Советски Союзо. Дуккъьал советски морякаш бар иракски мехкдаьтта дӀакхахьара малхбузехьарча монополеша бойкот кхайкаьча хана кхыча мехкий экипажашта меттел танкераш лелае бахараш. ХӀанз ворхӀ кема тӀа болх беш я, советски командаш. 230 совгӀа-советски морякаша шоай опыти дӀехьеш дӀател иракски коллегашта. Иракски танкерин компане болх беш ба махка танкерин бокхама еш йола управлени вӀаштӀехьъянккха иракски специалисташта новкъостал деш бола советски эксперташ. Советски дешара заведенешка Ӏомалуш ба хургбола иракски механикаш, штурманаш, капитанаш.

А. БОРИСОВ,
ТАСС корреспондент.
Багдад.

Дукхача шерашка нохчийна хиннай Афинашка НРБ книжкайн иллюстрацейн выставка. Болгаре социалистически революци хиннна 30 шу дизара лаьттань, хинна ца, чӀоагӀа могаш чакхьенар. Выставке хьокха оттадьиар В. И. Ленина, Г. Димитрова, Л. И. Брежнева, Т. Живкова балхаш мемуарии, берийн, иштта кхыдола литература. Эксвозице лоархӀаме моттиг дӀалоцаш дар БКП историех, Болгаре арахьарча политикех, болгаро-советски доттагӀалах лаьца дола книжкаш.

ТӀема хунта режим латтача хана къиза Ӏазап лайна дукха гречески прогрессивни писателаш хилар выставке. Царна хиннача вӀашагӀкхетарех дийцад «Отечествен фронт» яхача болгарски газета тӀа цун аьрхкхӀа волча корреспондента К. Баткова. АПН газет дешаройн теркама кепатох доаттьа цу репортажа.

1974 шера 24-гӀча июле К. Карамнилис керте латта грамданкни правительство Греце Ӏаьдала керте эттачул тӀехьагӀа арадувла доладелар прогрессивни писателий книжкаш. Афиний дукхача издательствашкен книжкаш доалача тӀекишкен хилар со.

Дукха хах чун арен бувлар, массинахьа тӀема хунта йолча хана еша могаш йа хиннача произведенеш, хьалха копилагере чубаьхкарий сурташ тӀара ьыла репродукцеш чуйола альбомаш, плакаташ дар.

Лазу маьрацен сесагаш къамаьл хилар са. Евангелос—издатель, Мария — литературни критики таржамхо. Цар

Греце тешаме къонгаш

болх беш йола «Додони» яха издательство Афиний центре я. ХӀанз дукха хотташ дола прогрессивни общественно-политически литература арахец «Додони».

1974 шера «Ризоспастис» яхача газета къайлагӀа йоаца хьалхара номер арадаьккхар. Мукъа маьрра перевод яйча — «Хьалхьа оадам» (дунцарна къьанача общества оалаш Ӏаьдалаш да). Дукхача хана денз къайлагӀа арадувлаш хиннад газет. ХӀанз цига хьинаре болх беш ба цӀи хеза бола писателаш Яннис Рицос, Элиз Элевсу, Рита Буля Папа. Газета керттера редактор — Григориос Фиракос, КПГ ЦК Политбюро член, гречески парламента депутат.

«Ризоспастисс» редакце писателаца Георгиус МурайтассамевӀашагӀкхетар хилар са. Ерригаш хӀана яц ьыша йолча гречески набахтенашкен концлагерашкен чувьъала хиннав из, хунтас ве аьнна суд аь хиннай. 1962 шера набахта воалаш хайра Мурайтасса Терешкова Валентина космосе яьалга, цул тӀехьагӀа «Чайка» аьнна дувцар язде а хиннад цо. ХӀанз мара арадьиннадц из. Со редакце вахa волча хана «Ризоспастис» газета тӀа доьхьаьца кепатохаш дар из.

...Лаккхача дегӀара волча оадама сага нуьг тоӀаду са. Из из 53 шу даьнна Греце цӀи хеза вола литератор а прогрессивни деятель а Костас Кодзас. Анкеташ тӀа «професси» яхача графа тӀа цо язду: писатель, профессиональни революционер. Гречески халкъо шийн кортамукъьален демократии бахьан доаттабеча къовсама хетабаь ба цун беррига кхолам. Дукха ха йоаццаш гречески металла кепатеха арадаьннад К. Кодзаса «КӀуро хьулаь сигале» яха роман. Из сайх кхийттача книжка дӀахьокх, цуьй вӀашех дувцар дола из,

— Болх бе, болх ба! — ховдьи боллаш жоп ду К. Кодзас. — ХӀанза кепатеха гречески металла арадаьннад «Нелегальный» яха са тӀехьара роман. «КӀуро хьулаь сигале» яхача сай хьалхарча книжка тӀа гитлеризма духьала гречески халкъо доаттабь къовсам, «Нелегальный» тӀа — хунтана духьала доаттабь къовсам хьехаб из.

Даьхен тешамеча къонгаша — демократически писателашеи вотташен шоай кхоллама новкъостал ду халкъа керда Греце бахьан къовсам доаттабе.

Костадин БАТКОВ,
болгарски журналист.
(«Отечествен фронт» — АПН).

МОЛОХИ ЦО БОАБУ НАХИ

«Глюк ауф!» яха немаш Германе белгала шахта хьахиннад хоза тӀаьо сиг шо. Къаьхта кхетаде йиш йолаш цӀ да: кулг-кара болх бу вӀашига шахташ хьалинача, царгара болх Ӏалаьмете кхердам болча хинашка «ирсе шха хьалтӀаьхлар хилда хьа» яа маӀин долаш уж хинна хилар.

«Глюк ауф» — ирсе хилда юкъверзар... — хӀанз Малхбузен Германе кеп оттаяра духьа дуп дола из мoаршал, гаргарча сагах кхераш, лийнем маьршеи волаш аз цӀакхачар лоацо боаккхаш бола доаца хиниз дӀаэттаб.

ХӀара шо сахьета балха моттиге сиг вул, йовх официальни статистико. ДӀадахача шера доаман промышленносте болх беча хӀара эзар сага юкъе 180 хатаэ хиннад производстве, дехьан хӀамаш еча — 164, металлургически металлообрабатывающи промышленносте гӀишлоашьечен —147.

Прессеси общественностен цхьа барт болаш беча мальках, уж даннеш Ӏалаьмете чӀоагӀа кхерам тӀабохийташ я. Производствени травмаш болх лаьбеча малка дукхалца вӀашинийсйича дунен тӀа хьалхара моттиг дехийтаа шар ФРГ-га. Цу сагото ейтача репорда безьамеш бӀаргенте къьаьта гуш а да хӀалдаа хала а да Юхсоцаьбе да могаш предпринимателий пайданаш йехьа ядар, практически цхьан хӀамо доазуя оттаде йиш йоацаш къахьегама интенсификаци хувлаш латтар, йоагӀаш йола керамзлен техника да хилар — из тӀехьахьа уллаш дар мара хан. Цул дукха чоалхагӀа йолча проблемай компелене я монополешен къахьегама тӀахьожам лоттабара пачхьалкхен службашеи вӀаши лелаееш дола гӀулакхаш. Производствении чоанаш яь 531 моттига мара компенсаци дӀа йа такхен 201-за мара гӀоле тохаши кӀалхарбоалее карагӀдаьлар хьалхаьчарна дӀадахача шера (вӀаши найсдара: 1973 шера регистраци яьй 4011 сиг лезе хинача хатераи 2 миллион производствени чоенаштен, хӀьата дӀадахача шера, хӀанзарчоа йолча прогнозех, уж дукха хасаьйьмма хила еза). Паччахьалкхен тӀахьожам органа доагӀачох аьлча, из леррӀа тӀахьожам доаттабе могаш яц, хӀана аьлча хӀара къахьегам дорабара волча инспектора... 870 предприяти кхоач.

Цу тайпара, кӀезигагӀча даьхье аьлча, уж хӀазаш орган хиларах тамаш е ец, профсоюзни кхайоазово доагӀаш наст-настагӀа теркам тӀаозоваше а предпринимателашта йолча дьутон дуккъ из деш хилар. Къахьегамь дорабереи цул гигиенан дакъье отте хьал дӀахо да йиш йоацаш хиларах дувцар соакха ВӀашагӀкхийтта, ча немецки профсоюзаша (ОНП) гулдьча «Къахьегама хьалаш тоалара» аьнна йолча конференце тӀа.

Цу конференце балха итогаш еш, ОНП председатела Х. О. Феттара аьлар: «Ден керттера декхар — предпринимателашта болча пайданна духьа производстве эксплуатаци чӀоагӀьараш нах хӀалакбарал оакхарий хьисаперча Малхбузено леладеча гӀулакхашца вӀоккашта къовсам доттабар».

Из кхайкарад дег тӀара хьалаьцар къахьегамхошен Малхбузен Германе прогрессивни общественностен. Берригача мехка чакхъоалаш латта демонстрацеши къахьегама хьалаш тоале, предприятешта дола леча лакхе лаца бохьо а, производствана интенсификаци яра доазув оттаде яхаш дола дӀадехараши шоай вахара хьалаш бахьан ФРГ боллой класс къовсам доаттабе кийча хиларах дола керда тешал да.

М. ПАВЛОВ,
(АПН).

ДАМАСК — СЕРЕ СТОЛИЦА

Дамаск — дунен тӀа эгара къоьнагӀа ярех город я. Цунах дола хьалхара хаамаш вай эра хьахдалехьа XVI бӀаьшере, египетски фараонашта дола дехьа хана дола хьалхагӀаш да. Города истории цул лакха культурен бахьан бусалба наьха архитектура памятникашех археологически раскопкашех.

Тахавара Дамаск — хӀанзарча тайпара йоккха город, мехка йоккха торгови промышленни центр я. Цул къаьлара, хьаьраллаттача немацна чудерзадаь дола даьлахь Берадa яхача хин вотта фагӀорахьарча берда йисте уял. Керда районаш цхьа нисоагӀа города нешмаре дӀайоаллена цхьалбаседехьа, малхбузехьа, къулбехьа дӀанда.

Денала дувьал эттар Дамаск израильски агрессорашa тӀом болабаьча хана, хӀаьта хӀанз масса хана санна вахар да цул улипашка, майданка.

СУРТА ТӀА: города центр — Марин яха майда.

В. ГУСТЯКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ВӀалла спортаца гӀулакх деце а итт сагах вӀеие шех ца воаллаш укх сурта тӀа хьахьехача шин фигуриста цӀераш йоахаргья: телевидени бахьан долаш миллионаш болча наха безабеннаб уж. Уххаза вай бувцараш ба аьхьна хоггалолаш хоахаш бола дунени Европан чемпионаш Роднина Иринен Зайцев Александри. Иринай спортивни совгӀатацца европейски дунени хьалхалаш йоахаш ена ялх-ялх дошо медали Саппоро хиннача Олимпиадера ена чемпиона медали а я. Цун партнер А. Зайцев дунени вай континентен шоазза чемпион мара вац.

ХӀанз чемпионий гӀулакхаш сихдена ха я: хьалхагӀа олимпийски Ӏан хьалхара старташ, тӀакхха КӀай Олимпиада—76—австрийски городе Инсбруке. Укх сезоне денз московски шин преподаватель (цар шинне чакхьаьккхай физкультура столични институт) Тарасова Татьянаца тренировкаш еш ба Хьалха а санна «Московски когсовлозаци» яхача дунен хьалхашта юкъерча фигуристий турнире цар хьа ма хьаьккхара, лакхара артистизми гобзали хиларца белгалбоалаш а программа технически халонаш йоайолийташ а бар уж.

— Фигурист кхоссавалараш до дегӀ кийса леладарах хӀанз саго тамаш яц, — йоах Роднина Иринас. — Цу дакъе кӀанз дукха фигуристаш цхьатарра ба. Вакъда, маьрра программа дӀахьокхара, музыка кхетаяра дакъе — уж субъективни компоненташ — говзал лакхъякхара диапазон чӀоагӀа йоккха йолаш я.

ДӀахо а шоай лакха цӀераш лораяра тӀехьа къовсам доаттабаь ца Ӏеш творчески наькъаш леха а дага ба уж. Укх Ӏай шоашта кийсса кхы боашна вай фигуристий дуьта керттера аренаш хургья Копенгагеньера Европа чемпионата дунен хьалхе йоахкаш американски городе Колорадо — Спрингсе хургдола вӀашагӀкхетари.

СУРТА ТӀА: И. Роднина а А. Зайцев. Ю. ХРОМОВ, корр ТАСС.
В. Ун Да-сина сурт.
ТАСС фотохроника.

ШАШКАШ

Грозерча городской шахматни клубе дӀайолаеннай 1975 шера мӀайча нахь юкъера лунен халкъашта юкъерча шашках йоьла Нохч - ГӀалгӀайчен чемпионат.

Чемпионата керттера судахо ва СССР спорта мастер Дорошкевич.

Ерригача спортивни обществий вакалаш ба турнире дакъа лоацаш. Царна юкъе ба республика чемпион Шамов Валерий, Наурски района чемпион А. Магомадов, «Локомотив» обществера мастерала кандидат — Н. Шихарбеев, хьалхара разрядникаш — Е. Рассказова (города Грозне чемпион), В. Демченко, иштта кхыбараш.

Хьалхарча туре Ӏаьржачарца ловзаш Шамова 46-ча ходе эшавир А. Григорьев. Цу дийнахьа эгара лоацагӀа парти чакхъьаккхар Е. Рассказова (27 ход). Цо котало яьккхар дебютантагара А. Аксеновгара. В. Левенцова эшавир «Урожай» обществера А. Магомадов.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ.

«Даьхе»

Грозненски № 3 йолча юкъерча школе болх беш я «Даьхе» яха къоначa лерйоахарий клуб.

Клуб къона я, бакъда, хӀанале дика гӀулакхаш карагӀдаьнад цунна.

ТӀем тӀа бийнарий гаргарча нахагара, доттагӀашкара, кхыча городий лерйоахарашкара ух клубе письмош. ХӀаьта массаза бокхача безамца, бӀу ца къонакбеш шоай гӀулакх чакхдаккха хьож къона лерйоахараш.

ХӀаьаво дикка материал гулъьий цар. Клуба кулгал дош я эрсий меттел литературан хьехархо Фролова Раиса Петровна.

Я. РОЗИНА.

А. А. ХУЦИЕВ

Сеэхан ший 82-ча шера кхелхар Нохч - ГӀалгӀай АССР Ӏилман техникан заслуженни деятель, геолого - минералогически Ӏилмай доктор, СевКавНИПИнефта профессор Александр Александрович ХУЦИЕВ.

Ший къахьегама вахар дӀадолаву цо 1917 шера Новочеркасски политехнически институт чакхъьаьккхачул тӀехьагӀа. А. А. Хуциева вахаш ше мел ьыккхача хана ший знанеши опыти дӀателар Къилбаседа Кавказа мехкдаьтта промышленность дегӀайоалаяра.,

Цун цӀераца ювзенна я Къилбаседа Кавказе эгара йоккхагӀйола мехкдаьтта довлла Малгобекски район а Къилбаседа - Малхбоален Кавказа мезозойски комплексерж мехкдаьттен газн йоалла моттиганаш я.

ТӀом чакхбаьнначул тӀехьагӀарча шерашка А. А. Хуциев вазза Ӏилман балхах чуув. Цо хьаьккхенай геологийн мехкдаьттахойн йоккха група, хӀьата нарех дуьнахабараш хӀанз вай Даьхен мехкдаьтта доаллача дукхача районашка балхаш деш а ба.

Дукха ха дӀалора Ӏилмахочо общественни балха а. Массеказа хийржав из Грозненски горсовета депутаталла.

А. А. Хуциева къахьегама а Ӏилман а гӀулакхий бокхха мах баьб. Цунна еннай Ленина, Къахьегама ЦӀеча Байракха орденаш, медалаш.

Даим тха дага латтаргва А. А. ХУЦИЕВ.

Новкъостий група.

Библиотекай болх — пятилетка гӀулакха

Халкъбоахама планаш хоачашъеча, Ӏалама ресурсаш тохкачен уж дегӀайоалавечен мехка истории культурен Ӏомаеча партийни бохамеи организацешта новкъостал де даьрхӀа я библиотекаш.

Библиотекашка экономически семинарий ладувгӀараштa, коммунистически къахьегама школа кулгалхошта гӀоина вӀашагӀйохк выставкаш. «Экономически политика хӀинзарча этапе», «Социалистически вахьаьмиллионий гӀулакх», «Яьлa — шерра лелам», иштта кхыйолча темаех обзораш чакхйоах. Книжно-иллюстративни выставкаш, «Пятилеткен тхов», «Тха итогаши перспективаши», «Аз — пятилеткина, пятилетка — сона» яха стендаш кийчъю.

Республика предприятей, колхозий, совхозий дикагӀча опытах дувцаш йолча литературана пропаганда яра а цӀенхашта теркам гӀаухийт библиотека болхлоша.

Вай республика строительнически хьалаша краеведчески юрта боахамеи литература чулоацам харe уж районий Ӏалама хьалашка хьежжа могаде харе дӀадех библиотекарашкара. Библиотекаша аьхха бувзам лоаттабу юрта боахамеи промышленни предприятейи специалисташца, обзораш, беседаш, иштта кхыйола мероприятеш чакхйоах уж юкъе а улаш.

ДукхагӀйолча хана краеведчески литература обзораш заводе, производственни управлене, юртбоахама организацешка дӀакхухьийт библиотекаша.

Республика библиотекаша доккха доттагӀал леладу газеташца, радиоца, телевиденеца. Газеташ тӀа цахаххаш «Юрта боахама специалиста книжкай тархе тӀа» яхача рубрика кӀал кепатетт керда книжкай обзораш.

Республика вахара хьалаш тайп-тайпарча къамаша вай мехка коммунистически общество хьалъер хьакъоклаш дола къаман-краеведчески литература бокхха лоархӀамболаш да къахьегамхошта интернациональни атеистически кхетам луча. Из кхетам луча белгале традицеш йолаш я нохч-гӀалгӀай литература.

Республика дукхагӀйолча библиотекай (Наурски, Сунженски, Шалински, Назрановски, кхыдараш) дешараш тайп-тайпарча къамех нах ба. Цунга хьежжа «Ленински къаний политика котъялар» яха тема библиотекашка геттара бокхха лоархӀам беш я. Цо новкъостал ду къаний деша В. И. Ленина идеяш вахаре ниэ болаш хилар хьахьокха.

Ленински чтенеш, ленински урокаш санна йола, ленински тӀехьалена пропаганда еш йола формаш шерра шоай библиотекай балха юкъе кхувл города Грозне, Сунженски, Наурски, Шалински районий библиотекаша. «Фу леннад советски Ӏаьдало вайнахьа кхалсага?» цу темах ленински чтенеш чакхъяьхай Веденски, Новогрозненски юртарча библиотекашка. Чтенеш дукхагӀча дакъе лесатидворкашка кӀезига дийшь болча кхалнаха юкъе йир. Октябрьски революци хилалехьа вайнахьа кхалсага тӀадаьттача халача дукхах дийцар къамелча кхалнаха шоаш а.

Каст-каста чакхйоах библиотекаша дешара сайренаш, цига къамаьлаш ду поэташа, композиторашца, музыканташа. Вай моттигерча писателашта, хӀаьта иштта вай мехка хиннача писателашта хетаь сайренаш чакхйоах.

Республика библиотекашца дезадена за краеведенe темах дагахьара журналаш чакхдахар. Иштта, масала Аргунски городской библиотеко «Техника керддадараш» яхача дагахьара журнало дешарашта довзийтар Шалински района предприятешка юкъедоаладаь керддадараш. Дешарашта хьалхашка къамаьлаш дир промышленни предприятей керттерча нуьгалхоша.

Белгалдаккха деза тӀехьарча шерашка дешара конференцеш литературно-художественни темашта хетаь да Ӏеш общественно-политически, халкъбоахама темашта хетаь хилар а. Иштта чакхъяьлар «Нохч-ГӀалгӀайчен доипо соакхьаш», «Нохч-ГӀалгӀай промышленность 50 шера», «Нохч-ГӀалгӀайчен къахьегама турпалаш» иштта кхыдола книжкаш дувцаш йола сайренаш.

ДукхагӀйолча библиотекашка чакхйийлар вай республика юрта боахаме хьалхалаттарах дувцаш йола дешара конференцеш. Ялташ чуэцича а уж дӀадувча я дикка бола нихбоахк культура болхлоша. Кийе а дь АтагӀа, Грозненски района «ЦхьоалагӀча Май» колхозе, Шелковской районе Дубовския яхача станице чакхдыккхар хьалхара нават чуэцара цӀейш. Шоай бовхамашка социалистически яхье хьалха малаш ба дувцаш «Молнеш» арахийцр, яхьа дневник лелалир цига. Цу деррига гӀулакхаш къахьегамцара безам совбоакх.

ТӀехьарча шерашка библиотекашка юкъебоалабаьб специалисташта, Ӏилман бодхлошта, партийни советски активна лаьрхӀа Ӏилма-информационни болх.

Библиотекашка краеведчески болх хӀара дӀаболалуш цӀерa биц. Пятилетка декхараш хоачашдара промышленни предприятешта, совхозашта, колхозашта новкъостала долча краеведчески литературана пропаганда яр — хӀара библиотека ший керттера гӀулакх лерхӀа дезаш.

М. АЙДАЕВА,
А. П. Чехова цӀерагӀча республикански библиотека къаман-краеведчески отдела заведующи.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

23 январь
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачий программа. 9.05 — Босбола телевидени. ӀуьйранЙара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. «Буратино выставка». 10.00 — Босбола телевидени. «Вай лоалахой». 10.30 — «Концертни зале». Иллеш оаз СССР-а халкъа артисто Ю. Гуляева. 14.25 — Передачий программа. 14.30 — Документальни фильм. 14.45 — «Литератури вӀашагӀкхетараш» Михаил Исаковский. 15.30 — «Эрсий мотт». 16.15 — Шахматни школа. Разрядникий класс. «Эндшпиль». 16.45 — «Эфире — къонал». Ерригсоюзни комсомольски собрани. 17.15 — Босбола телевидени. Сакъердаме старташ. 18.00 — Хьалха латтача оамета пе... «Консервалоапошка» яхача объединене балха экономически эффективность. 18.30 — Миллионий ленински университет. Пятилетка хьалха кхоачашъяра доаттабеча къовсаме встречи аладий доархӀиме. 19.00 — Босбола телевидени. Концерт. 19.00 — Экрана тӀа — кинокомедия. Художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. «Ер де могий шоана» яха викторина. 22.45 — Босбола телевидени. «Шин хенара классически концерт. Польшера передача. 23.10 — Кердадараш. Передачий программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «Пхьобуаргаш чу лаьххара». 18.30 — Киножурнал. 18.40 — «Нохч-ГӀалгӀайче гӀолла». Информационни программа (эрсий, гӀалгӀай меттала). 19.00 — Документальни фильм. 19.15 — «Юртара вахар» (нохчий меттала). 19.45 — «Шоана, берашa».

24 январь
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачий программа. 9.05 — Босбола телевидени. ӀуьйранЙара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. «Сакъердаме старташ». 10.15 — «Каэлэ-телефильм» яхача студе документальни фильмий программа. 11.15 — Босбола телевидени. Советски иллий концерт. 14.15 — Передачий программа. 14.20 — «Школа я цӀа а» яхача документальни фильма премьера. 14.50 — «Изобретатель». 15.20 — Босбола телевидени. Литератури произведений экранизаци. «Княжна Мери» яха художественни фильм. 17.00 — «Эфире — къонал». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «Социализма дуне». 18.45 — «Нохч-ГӀалгӀайче гӀолла» Информационни программа (эрсий нохчийн меттала). 19.00 — КПСС Назрановски районе пропаганда отдела заведующи Арапиева къамаьл (гӀалгӀай меттала). 19.15 — «Къахьегама коммунистически гӀулакх лелаеш». 19.30 — Босбола телевидени. Хоккея йола СССР чемпионат. «Крылья Советов» — «Динамо» (Москва). 21.45 — «Ха». Информационни программа. 22.15 — Босбола телевидени. «Бенефис». РСФСР-а халкъа артисто С. Мартинсона лакхь лоацаш йола эстрадни программа. 23.25 — Кердадараш. Передачий программа.

II ПРОГРАММА

17.45 — «Къоначар гӀулакхаш» (гӀалгӀай меттала). 18.55 — Документальни фильм. 18.25 — «Пятилетка тӀехьарча шера — лакхара къувкъам» (гӀалгӀай меттала). 18.35 — Киножурнал. 18.45 — Волгоградски телевизионни студе передача. 19.15 — Старогрозненски бурув веттача бахкий управлени (нохчий меттала). 19.25 — Хоамаш, реклама. 19.30 — Лев Толстой. «Берал. Отрочество. Къонал». Телеспектакль 1 хьалхара дакъа.

гӀалгӀай меттала). 16.30 — «Вошшечун вахар» яха радиогазета (нохчий меттала). 16.50 — Хьалхара эрсий революци хинна 70 шу дизарга. 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гӀалгӀай меттала). 18.40 — «Шоана, кхалнах» яха радиожурнал (гӀалгӀай меттала).

24 январь

6.30 — «Юртара вахар». «Грануляш — доахьара база торомаш». 6.40 — Хоамаш. 6.50 — Ашараш. 7.30 — Республикански газетий обзор. 8.35 — Гудермески оросительни система хьачеча дола концерт (нохчий меттала). 16.15 — «Зене традицеш ашац» яха корреспонденци (гӀалгӀай меттала). 16.15 — ДоттагӀий оазаш. 16.30 — Грозненски химически комбината социалистически яхье хьалха лелаечарна йола концерт. 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гӀалгӀай меттала). 18.40 — Москва.

РАДИО

23 январь

6.30 — Юртара вахар. «Хьайбанаш Ӏе лаьккха дика дӀадоал» яха корреспонденци (гӀалгӀай меттала). 6.45 — Хоамаш. 7.30 — Республикански газетий обзор. 8.35 — Студентий кисьмошта жоп ду оаха» яха концерт (гӀалгӀай меттала). 8.50 — «ГТИ-75». 16.00 — «Къона тӀехье» (нохчий меттала). 16.15 — «Грозненски газ чакхйоаккхача заводе» яха корреспонденци (гӀал-

ХАОТТАМ

Тахан республикe гӀоллаи Грозней моркхаш а йолаш, йоачаш а йолаш, малхбузехьара секунде 3—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гӀолла 3 градус шелалгара 2 градус йӀовхалга кхоачаш, Грозне 1 градус шелалгара 1 градус йӀовхалга кхоачаш хилен тарлу. 24 январера денз 26 январе кхаччалца моркхаш а йолаш, 24 январе наг-нагахьа кӀезигдукха лоа а делхаш, ха чакхйоалаш дохк а доаллаш, ба-беча оагӀорахьара секунде 3—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура бийсашка 5 градусага кхаччалца шелал а йолаш деношка юкъхьаьца 2 градус шелалгара 3 градус йӀовхалга кхоачаш, ха чакхйоалаш 1—6 градус йӀовхал йолаш хилеи тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина урам, 9 (3-гӀа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-06; редактора зам. — 3-39-11; бехкенх декхар секретара — 3-34-38; партийни вахара культуран отделий — 3-41-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; кехаташ отдела бухгалтера —2-80-71.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-06; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-41-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-80-71.

Газет кердува шинкъен, кхаь, пхелгӀа денош.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

Заказ 00568.